

Bryssel, 26. kesäkuuta 2026
(OR. en)

11218/26

Toimielinten välinen asia:
2025/0400 (COD)

ENER 476
CLIMA 360
CONSOM 216
TRANS 460
AGRI 545
IND 454
ENV 863
COMPET 885
FORETS 101
CODEC 1328
IA 189

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtetäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 26. kesäkuuta 2026

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 10740/26

Asia: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 ja (EU) 2024/1788 muuttamisesta lupamenettelyjen nopeuttamisen osalta
– Yleisnäkemys

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (liikenne, televiestintä ja energia) istunnossaan 26. kesäkuuta 2026 hyväksymä yleisnäkemys ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 ja (EU) 2024/1788 muuttamisesta lupamenettelyjen nopeuttamisen osalta.

Yleisnäkemyksessä vahvistetaan neuvoston väliaikainen kanta tähän ehdotukseen, ja se on pohjana Euroopan parlamentin kanssa käytäviin neuvotteluihin.

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

**direktiivien (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 ja (EU) 2024/1788 muuttamisesta
lupamenettelyjen nopeuttamisen osalta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan ja 194 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämismääräysjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämismääräysjärjestystä,

¹ EUVL C , , s. .

² EUVL C , , s. .

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Sidosryhmät pitävät hitaita ja monimutkaisia lupamenettelyjä, mukaan lukien verkkoliitännöjen lupamenettelyt, yhtenä tärkeimmistä tekijöistä, jotka viivästyttävät energiahankkeiden kehittämistä. Sähkönsiirtoverkkojen valmistuminen kestää noin kymmenen vuotta, ja tästä ajasta yli puolet kuluu lupien saamiseen. Lupien myöntäminen uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin voi kestää jopa yhdeksän vuotta jäsenvaltiosta ja käytettävästä tekniikasta riippuen. Varastointilaitosten osalta aika voi olla yhdestä seitsemään vuotta teknologiasta riippuen. Maanteiden varsilla ja varikoilla sijaitsevien latausasemien rakentamista tai muuttamista koskevat lupamenettelyt voivat kestää joissakin jäsenvaltioissa jopa kaksi vuotta. Hitaat lupamenettelyt johtuvat muun muassa monien viranomaisten epäyhtenäisistä hallinnollisista järjestelmistä, viranomaisten riittämättömästä henkilöstöstä, ympäristöarviointien kestosta, yleisen hyväksynnän puutteesta, rajallisesta digitalisoinnista ja tietojen saatavuudesta sekä hallinnollisista ja oikeudellisista haasteista.

- (2) Viime vuosina unionin tasolla on otettu käyttöön uusia toimenpiteitä, joilla nopeutetaan uusiutuvan energian hankkeiden ja jossain määrin myös infrastruktuurihankkeiden lupamenettelyjä. Vuonna 2022 annettiin neuvoston asetus (EU) 2022/2577³ uusiutuvan energian ja siihen liittyvien infrastruktuurihankkeiden lupamenettelyjen nopeuttamiseksi. Sen soveltamista jatkettiin osittain neuvoston asetuksella (EU) 2024/223⁴ 30 päivään kesäkuuta 2025 asti. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413⁵ muutettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2018/2001⁶ uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyjen yksinkertaistamiseksi ottamalla käyttöön kattava lupakehys, jossa on lyhyemmät määräajat ja yksinkertaisemmat säännöt. Muutettuun direktiiviin sisältyi kartoitusvelvoitteita, velvoite yksilöidä uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita, joilla hankkeista aiheutuvien ympäristövaikutusten odotetaan olevan vähäisiä, minkä vuoksi voidaan soveltaa nopeampia ja yksinkertaisempia sääntöjä, sekä valinnaisia toimenpiteitä nopean kehittämisen alueiden ottamiseksi käyttöön sellaisille infrastruktuurihankkeille, jotka on vapautettu ympäristövaikutusten arvioinnista tietyin edellytyksin, esimerkiksi silloin, kun alueelle on toteutettu strateginen ympäristöarviointi.

³ Neuvoston asetus (EU) 2022/2577, annettu 22 päivänä joulukuuta 2022, kehyksestä uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi (EUVL L 335, 29.12.2022, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj>).

⁴ Neuvoston asetus (EU) 2024/223, annettu 22 päivänä joulukuuta 2023, kehyksestä uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2022/2577 muuttamisesta (EUVL L, 2024/223, 10.1.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/223/oj>).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2413, annettu 18 päivänä lokakuuta 2023, direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta (EUVL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

- (3) Hallinnollisia lupamenettelyjä on edelleen yksinkertaistettava ja lyhennettävä koordinoidusti ja yhdenmukaisesti, jotta voidaan varmistaa, että unioni saavuttaa kunnianhimoiset vuoden 2030 ilmasto- ja energiatavoitteensa sekä ilmastoneutraaliuden tavoitteen vuoteen 2050 mennessä. Direktiivissä (EU) 2018/2001 ei käsitelty keskeisiä seikkoja, jotka viivästyttävät merkittävästi lupamenettelyjä ja uusiutuvien energialähteiden integrointia järjestelmään. Näitä ovat muun muassa verkkojen, energian erillisen varastoinnin ja latausasemien hitaat lupamenettelyt, yleisen hyväksynnän puute ja menettelyjen riittämätön digitalisointi. Lisäksi direktiiviin sisältyi vain tiettyjä asetuksen (EU) 2022/2577 toimenpiteitä, ja siitä puuttui useita asetuksella säädettyjä tärkeitä toimenpiteitä, joiden soveltaminen on nyt lakannut. Siitä puuttuivat esimerkiksi säännökset, joiden nojalla uusiutuvaa energiaa koskevat hankkeet katsottiin ensisijaisiksi laajemmin kuin pelkästään ympäristönäkökohtien perusteella ja joilla virtaviivaistettiin tiettyjen ympäristösääntöjen noudattamista. Direktiivin (EU) 2018/2001 voimassa oleviin toimenpiteisiin on tarpeen tehdä joitakin kohdennettuja muutoksia, joilla varmistetaan niiden täysi tehokkuus.
- (4) Direktiivin (EU) 2018/2001 15 c artiklassa jäsenvaltiot velvoitetaan nimeämään uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita vähintään yhdelle uusiutuvan energian teknologialle. Kun alueita nimetään, jäsenvaltiot voivat olla nimeämättä tiettyjä alueita uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiksi niiden suuren ympäristöarvon ja herkkyyden vuoksi. Jotta uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden nimeämisen tavoitteet eivät vaarannu, jäsenvaltioiden ei kuitenkaan pitäisi yksilöidä suuria alueita, joilla uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden käynnistäminen ei ole lähtökohtaisesti mahdollista ympäristösyistä, maiseman suojelu mukaan luettuna, koska kyseisiin hankkeisiin sovelletaan asiaankuuluvia ympäristöarviointeja, joiden avulla mahdolliset ympäristövaikutukset voidaan määrittää ja niihin voidaan puuttua. Aluetta olisi pidettävä suurena, jos uusiutuvan energian hankkeiden poissulkeminen tällaisella alueella vaarantaa jäsenvaltion yhdenmukaisessa kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa vahvistetun uusiutuvaa energiaa koskevan kansallisen panoksen saavuttamisen. Rajoitukset ovat edelleen mahdollisia, jos jäsenvaltio on nimennyt alueellisissa tai paikallisissa kehittämissuunnitelmissa riittävästi alueita uusiutuvia energialähteitä varten tiettyntyyppistä uusiutuvaa energiaa koskevien kansallisten tai alueellisten tavoitteiden saavuttamiseksi yhdenmukaisen kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa mukaisesti.

- (5) Heikot julkisen osallistumisen prosessit johtavat hallinnollisten ja oikeudellisten haasteiden muodossa ilmenevään vastustukseen ja pidentävät energiahankkeiden täytäntöönpanoa edelleen. Haasteet johtavat lisätoimiin suunniteltujen hallinnollisten lupamenettelyjen aikataulujen ulkopuolella, mikä johtaa odottamattomiin viivästyksiin, joiden kesto vaihtelee jäsenvaltion oikeudenkäytön nopeuden mukaan. Julkisen hyväksynnän puute on yksi uusiutuvan energian lupamenettelyjen ja siten markkinoille saattamisen ensisijaisista esteistä. Julkista hyväksyntää voi lisätä paikallisyhteisöjen julkisen osallistumisen varmistaminen, erityisesti suuremmissa uusiutuvan energian hankkeissa. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimenpiteitä, jotta ainakin suurten uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden hyödyt jaetaan hankkeiden läheisyydessä asuville kansalaisille tai yhteisöille suoran tai epäsuoran osallistumisen kautta, sanotun kuitenkin rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/944⁷ 4 artiklan mukaista vapautta valita toimittaja. Toimenpiteisiin voi sisältyä erimuotoisia suoraa taloudellista osallistumista koskevia toimenpiteitä, kuten yhteisomistusjärjestelmiä, myös energiayhteisöjen kanssa tehtävän yhteistyön kautta; joukkorahoitusjärjestelmiä tai itse tuotetun uusiutuvan energian kulutusta tai energian jakamista koskevia järjestelmiä tai epäsuoran taloudellisen osallistumisen toimenpiteitä, kuten sopimusten edistämistä, työpaikkojen luomista paikallisyhteisöille ja koulutusohjelmia; yhteisörahastoja; taloudellisia korvauksia hankkeen läheisyydessä sijaitseville paikallisyhteisöille, hankkeen tuottamien ja kunnan, jossa hanke toteutetaan, saamien kiinteistöverotulojen kaltaisia paikallisia verotuloja, julkisen infrastruktuurin rakentamista ja ylläpitoa hankkeen läheisyydessä; alennuksia sähkön hintaan tai heikommassa asemassa olevien asiakkaiden ja energiaköyhyydestä kärsivien ihmisten tukemista. Jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa erilaisia hyötyjen jakamista koskevia toimenpiteitä hankkeessa käytetyn teknologian, hankkeen sijainnin ja hankkeen koon mukaan. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa hyötyjen jakamista koskevia järjestelmiä sellaisten uusiutuvan energian hankkeiden osalta, jotka eivät kuulu tässä direktiivissä säädetyn hyötyjen jakamista koskevan velvoitteen piiriin.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

- (6) Paikallinen vastustus johtuu usein avoimuuden puutteesta ja yhteisön riittämättömästä osallistumisesta ja voi viivästyttää lupamenettelyjä ja myöhempiä oikeudenkäyntejä. Kansalaisten varhainen ja asianmukainen osallistuminen on uusiutuvan energian hankkeiden keskeinen menestystekijä, kuten komission suosituksessa (EU) 2024/1343⁸ todetaan. Riippumaton välittäjä tai välittäjänä toimiva asiaankuuluva viranomainen voi nopeuttaa suurten, yli 10 megawatin uusiutuvan energian voimalaitosten käyttöönottoa edistämällä tarvittaessa hankkeiden toteuttajien ja paikallisyhteisöjen välisiä kuulemisia ennen lupamenettelyjä ja niiden aikana vuoropuhelun edistämiseksi ja yhteisymmärryksen rakentamiseksi asianomaisten osapuolten kesken koko prosessin ajan ja oikeudellisten riitojen välttämiseksi.

⁸ Komission suositus (EU) 2024/1343, annettu 13 päivänä toukokuuta 2024, uusiutuvaa energiaa ja siihen liittyvää infrastruktuuria koskevien hankkeiden lupamenettelyjen nopeuttamisesta (EUVL L, 2024/1343, 21.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1343/oj>).

- (7) Lupaviranomaisten resurssien puute sekä lupamenettelyjen digitalisoinnin ja tiedon saatavuuden puute ovat lupamenettelyjä hidastavia pullonkauloja. Digitalisaatio ja tekoälyominaisuuksien tarkoituksenmukainen käyttö ovat keskeisiä työkaluja, joilla nopeutetaan kaikkien osapuolten menettelyjä ja lisätään niiden tehokkuutta. Niiden avulla asianomaiset viranomaiset voivat käsitellä hakemukset aiempaa nopeammin ja hankkeiden toteuttajat saavat alusta alkaen nopeasti käyttöönsä selkeitä tietoja prosessin vaiheista ja vaatimuksista, mikä varmistaa avoimuuden ja seurannan. Lupamenettelyjen digitalisointi on kuitenkin viivästynyt, koska sitä on usein toteutettu hajanaisesti eri toimivaltaisten viranomaisten lupamenettelyissä ja -vaiheissa eikä useimmissa jäsenvaltioissa ole yhtenäistä digitaalista prosessia.⁹ Lisäksi saman hanketta koskevan hakemuksen käsittelyyn käytetään usein useampaa kuin yhtä digitaalista alustaa, joiden yhteentoimivuutta ei aina varmisteta. Tämä johtaa hankkeiden toteuttajien suureen hallinnolliseen taakkaan, lupamenettelyjä eri tasoilla käsittelevien viranomaisten väliseen rajalliseen sisäiseen koordinointiin, hakemuksen tilan puutteelliseen näkyvyyteen ja epäselvyyteen lupamenettelyjä hidastavista pullonkauloista. Olisi asetettava saataville kansallinen digitaalinen alusta tai siihen yhteydessä olevia alustoja uusiutuvaa energiaa, varastointia ja verkkoja koskevien hankkeiden lupamenettelyjen kaikkia vaiheita varten sen varmistamiseksi, että edistetään eri lupaviranomaisten aiempaa yhdenmukaisempaa digitalisointia, yhteentoimivuutta ja avoimuutta ja viime kädessä nopeuttaa lupamenettelyjä.

⁹ Euroopan komissio: energian pääosasto, COWI, Eclareon & Prognos, Monitoring the implementation of the Commission Recommendation and Guidance on speeding up permit-granting procedures for renewable energy and related infrastructure projects – Final report, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2025, s. 31.

Tällaisessa portaalissa tai tällaisissa portaaleissa hakijat voisivat jättää hakemuksensa, tarkistaa niiden tilan ja osoittaa ne toimivaltaisille viranomaisille ja viranomaiset voisivat käsitellä hakemukset siten, että niillä on käytössään kaikki asiaankuuluvat tiedot. Samalla poistuisi tarve paperipohjaisille välivaiheille. Tällaisen alustan tai tällaisten alustojen toimintojen olisi muun muassa tekoälyn avulla mahdollistettava se, että keskitetty yhteyspiste, muut viranomaiset ja hakijat voivat tarkistaa hakemuksen tilan, viivästykset sekä lupamenettelyn määräaikojen toteutumisen. Lisäksi alustalta olisi voitava saada tilastoja lupamenettelyjen yleisestä edistymisestä jäsenvaltioissa. Alustan tai alustojen kautta kerättyjen asiaankuuluvien tietojen tallentamiseen ja välittämiseen valitun tiedostomuodon olisi tarvittaessa oltava yhteentoimiva. Tällaisen alustan tai tällaisten alustojen olisi helpotettava keskitetyn yhteyspisteen tehtäviä; keskitetyllä yhteyspisteellä olisi oltava pääsy kaikkiin asiaankuuluviin tietoihin. Jäsenvaltiot voivat käyttää olemassa olevaa portaalaa tai olemassa olevia portaaleja, jotka kattavat lupamenettelyn vaiheet, varmistaen niiden yhteentoimivuuden kaikkien näiden vaatimusten kattamiseksi. Lisäksi pääsy asiaankuuluviin ympäristö- ja geologisiin tietoihin ja päätöksiin, jotka ovat saatavilla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla keskitetyllä digitaaliseen paikkatietojärjestelmään perustuvalla alustalla, voidaan varmistaa myös saamalla aikaan yhteentoimivuus muiden olemassa olevien kansallisten alustojen kanssa.

Yhden tai useamman saatavilla olevan digitaalisen alustan kehittämisessä voidaan hyödyntää hyvien käytäntöjen vaihtoa asiaankuuluvilla foorumeilla sekä teknistä apua, myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/240 perustetun teknisen tuen välineen kautta, ja valmiuksien kehittämistoimenpiteitä unionin tasolla.

- (8) Lupamenettelyihin kuuluvien lupien myöntämismääraa-ajojen nopeuttamista ja lyhentämistä on täydennettävä lisätoimenpiteillä, joilla varmistetaan niiden käytännön tehokkuus. Direktiivillä (EU) 2018/2001 otettiin käyttöön hiljainen hyväksyntä tietyille päätöksille, nimittäin lupamenettelyn välivaiheille uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla sekä kaikkien sellaisten pienten aurinkoenergiailaitosten lopullisille luville, joiden kapasiteetti on alle 100 kW. Koska uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa on nopeutettava ja koska uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden toteuttaminen on aikaa vievä prosessi, vastaavaa toimenpidettä on aiheellista soveltaa myös lupamenettelyihin, joita sovelletaan nopean kehittämisen alueiden ulkopuolisiin hankkeisiin. Jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus säätää, että hiljaisen hyväksynnän käsitettä sovelletaan näissä menettelyissä hallinnollisiin välivaiheisiin, jotka koostuvat kaikista lupamenettelyn aikana toteutetuista hallinnollisista vaiheista, mukaan lukien kuulemisen järjestäminen tai eri elinten tai viranomaisten lausuntojen pyytäminen, tai lopullinen päätös. Tämän direktiivin säännökset eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta soveltaa hiljaista hyväksyntää ympäristöä koskeviin päätöksiin, jos tällaisesta mahdollisuudesta säädetään niiden oikeusjärjestelmissä. Jotta voidaan varmistaa tämän toimenpiteen tehokas soveltaminen ja taata kolmansien osapuolten oikeus oikeussuojaan, asianomaisten viranomaisten olisi julkistettava, että päätös on hyväksytty hiljaisesti.

- (9) Nykyisten uusiutuvan energian voimalaitosten päivittäminen luo merkittävää potentiaalia edistää uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamista. Koska olemassa olevat maalla sijaitsevat uusiutuvan energian voimalaitokset on pääosin perustettu paikkoihin, joissa on merkittävää uusiutuviin energialähteisiin liittyvää potentiaalia, päivittämisellä voidaan turvata kyseisten paikkojen käytön jatkuminen ja samalla varmistaa tehokas maankäyttö ja parhaiden uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen. Tämä koskee varsinkin maatuulta, erityisesti kun otetaan huomioon, että Euroopassa monet maatuulivoimalat ovat lähestymässä sähköntuotantoaan tukevien sopimusten päättymistä ja että olemassa olevista tuulivoimaloista 26 gigawattia on ollut toiminnassa yli 20 vuotta.¹⁰ Päivittämiseen liittyy myös muita hyötyjä, kuten olemassa oleva verkkoliitäntä, todennäköisesti laajempi yleinen hyväksyntä ja todennäköisten ympäristövaikutusten tuntemus. Kun otetaan huomioon, että tuulivoimaloita päivitettäessä samaan paikkaan asennetaan usein aiempaa vähemmän turbiineja, päivitettyjen tuulivoimaloiden ympäristövaikutukset ovat rajalliset. Ympäristöseulontaa tai ympäristövaikutusten arviointia koskevia vaatimuksia olisikin sen vuoksi vähennettävä tai niistä olisi jopa luovuttava tilanteissa, joissa olemassa olevan tuulivoimalan päivittäminen ei edellytä maapinta-alan lisäämistä alkuperäisen laitoksen rajojen ulkopuolella ja päivittäminen lisää laitoksen kokonaiskapasiteettia ja tapahtuu alkuperäiseen tuulivoimalaitokseen sovellettavien ympäristöhaittojen lieventämistoimenpiteiden mukaisesti. Jotta parhaiden uusiutuvien energialähteiden käyttöä voitaisiin jatkaa, uusiutuvan energian hankkeiden päivittämismahdollisuutta ei pitäisi tarpeettomasti rajoittaa päätöksillä muuttaa sen maan käyttöä, jolla olemassa olevat uusiutuvan energian tuotantolaitokset sijaitsevat. Näin voi olla esimerkiksi silloin, kun tällaisen maan käyttö siirtyy teollisuudelta maataloudelle.

¹⁰ WindEurope, vuoden 2024 tilastot ja vuosien 2025–2030 näkymät.

- (10) Omaan kulutukseen tarkoitettujen energian tuotantolaitokset, mukaan lukien yhdessä toimivien tuottajakuluttajien ja paikallisten energiayhteisöjen käyttöön tarkoitettut laitokset, auttavat vähentämään maakaasun kokonaiskysyntää, parantamaan järjestelmän häiriönsietokykyä ja saavuttamaan uusiutuvaa energiaa koskevat unionin tavoitteet. Aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien, kapasiteetiltaan alle 100 kW:n energiavarastojen asentamisella ei todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön eikä verkkoon, eikä se aiheuta turvallisuusongelmia. Lisäksi pienet laitokset eivät yleensä edellytä kapasiteetin lisäämistä verkkoliitännäspisteessä. Jotta pienimuotoisten aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen käyttöönottoa voitaisiin edelleen nopeuttaa, jäsenvaltioiden ei verkkoliitännälupien lisäksi pitäisi vaatia näille laitoksille muita hallinnollisia lupia. Näin on jo käytäntönä useissa jäsenvaltioissa. On odotettavissa, että unionin lainsäädännön yhdenmukaistaminen nykyisten parhaiden käytäntöjen kanssa nopeuttaa edelleen näiden laitosten yhdenmukaista käyttöönottoa. Jäsenvaltiot voivat rekisteröintiä varten ottaa käyttöön velvoitteen ilmoittaa asiaankuuluville viranomaisille kyseisten laitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen asennuksista. Aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien yli 100 kW:n energiavarastojen asentaminen olemassa oleviin tai tuleviin keinotekoisii rakenteisiin ei yleensä johda huolenaiheisiin kilpailevasta tilankäytöstä tai ympäristövaikutuksista. Tällaisten laitteistojen asentamiseen olisi siksi sovellettava lyhyempiä lupamenettelyjä ja, asianmukaisin suojatoimin, ne olisi vapautettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU¹¹ mukaisen ympäristövaikutusten arvioinnin tekemisestä.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

- (10 a) Pistorasiaan liitettävät pienoisaurinkosähköjärjestelmät ovat pieniä laitteistoja, jotka ovat vaihtoehto perinteisille kattoaurinkosähköjärjestelmille, koska ne eivät edellytä kattotilaa, käyttäjien on helppo asentaa ja poistaa ne ja ne ovat yleensä edullisempia. Ne soveltuvat erityisen hyvin itse tuotetun uusiutuvan energian kulutukseen tietyille asiakasryhmille, kuten vuokralaisille tai heikossa asemassa oleville asiakkaille. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä pistorasiaan liitettävien pienoisaurinkosähköjärjestelmien asentamista rakennuksiin arvioimalla ja poistamalla niiden käyttöönoton perusteettomia esteitä varmistaen samalla asianmukaiset turvallisuusnormit ja verkon vakaus. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa näiden järjestelmien asentamista tietyille alueille tai tiettyihin rakenteisiin kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelemiseksi. Jäsenvaltiot voivat myös rajoittaa näiden järjestelmien asentamista, jos ne vaarantaisivat turvallisuuden ja verkon vakauden, esimerkiksi jos tuloksena oleva sähköasennus ei kokonaisuudessaan täytä asiaankuuluvia turvallisuutta koskevia teknisiä eritelmiä tai jos suojauksen koordinoitua ja sähkönjakelun katkaisemiseen liittyvää suorituskykyä ei voida taata.

- (11) Uusiutuva energia on keskeisessä asemassa, kun unionin energiajärjestelmää irrotetaan hiilestä, sillä se tarjoaa välittömiä ratkaisuja fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan energian korvaamiseksi ja auttaa alentamaan energian hintoja ja lisäämään energiaturvallisuutta. Uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden hyväksymisen ei pitäisi siksi olla liian helposti estettävissä pelkästään sillä perusteella, että eturistiriitoja on olemassa. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä uusiutuvan energian tuotantolaitoksia ja infrastruktuuriomaisuutta, kuten samalla paikalla sijaitsevia ja erillisiä varastointiresursseja sekä niihin liittyviä verkkoja ja latausasemia, laajentamalla nykyistä olettamaa, jota sovelletaan ristiriitoihin ympäristötietojen kanssa, koskemaan kaikkia muitakin eturistiriitoja paitsi niitä, jotka koskevat kulttuuriperintöä ja tilanteita, joissa on ilmeistä, että ristiriidassa olevat edut on asetettava etusijalle uusiutuvan energian merkittävistä hyödyistä huolimatta. Tällaisissa tapauksissa asianomaisen viranomaisen ei olisi sovellettava olettamaa. Uusiutuvaa energiaa koskevat hankkeet olisi asetettava etusijalle ja hyväksyttävä, jos niiden oletetaan olevan erittäin tärkeän yleisen edun kannalta tärkeämpiä kuin muut kuin ympäristöedut. Tämän kumottavissa olevan olettaman yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi jäsenvaltioiden ei pitäisi voida ottaa käyttöön poikkeuksia kaikenlaisien ristiriitojen käsittelyn yhteydessä, mukaan luettuna ympäristöön liittyvät ristiriidat.

- (12) Uusiutuvien energialähteiden ja niihin liittyvän omaisuuden käyttöönoton ja verkkoon liittämisen nopeuttamiseksi on myös aiheellista täsmentää, miten jäljellä olevat unionin ympäristölainsäädännön mukaiset erityisten poikkeusten soveltamisen edellytykset voidaan täyttää. Kun asiaa koskevan unionin ympäristölainsäädännön soveltamiseksi arvioidaan erityisesti sitä, onko tietyille uusiutuvaa energiaa koskevalle hankkeelle tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja, vaihtoehtoisten ratkaisujen arviointiin liittyvät rajoitukset olisi rajattava unionin ympäristölainsäädännössä säädettyjen erityisten poikkeusten soveltamiseen. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa erilaisia sääntöjä vaihtoehtojen kokonaisarviointille lupamenettelyssä. Tällaisen arvioinnin soveltamisala olisi rajoitettava vaihtoehtoisin ratkaisuihin, joilla varmistetaan samojen tavoitteiden saavuttaminen, joita kyseisellä hankkeella on, samassa tai samanlaisessa aikataulussa aiheuttamatta kuitenkaan merkittävästi suurempia kustannuksia. Vertaillen aikataulua ja tyydyttävien vaihtoehtoisten ratkaisujen kustannuksia asianomaisten viranomaisten olisi otettava huomioon tarve ottaa uusiutuva energia käyttöön nopeutetusti ja kustannustehokkaasti niiden painopisteiden mukaisesti, jotka on vahvistettu yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa ja näiden suunnitelmien päivityksissä, jotka on toimitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999¹² nojalla, sekä näiden painopisteiden saavuttamisen odotettu nopeus. Näitä sääntöjä sovelletaan ainoastaan lintu-, vesi- ja luontotyyppidirektiiveissä edellytettyyn vaihtoehtoisten ratkaisujen arviointiin.

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

Vastaavasti on asianmukaista, että soveltaessaan neuvoston direktiivissä 92/43/ETY¹³ säädettyä asiaankuuluvaa poikkeusta viranomaiset voivat sallia korvaavien toimenpiteiden toteuttamisen samanaikaisesti suunnitelman tai hankkeen täytäntöönpanon kanssa joissakin perustelluissa tapauksissa, joissa voidaan kohtuudella osoittaa, että suunnitelma tai hanke ei vaikuttaisi peruuttamattomasti alueen rakenteen ja toimintojen säilyttämisen kannalta välttämättömiin ekologisiin prosesseihin, että Natura 2000 -verkoston yleinen yhtenäisyys ei vaarannu, että alueen ympäristön koskemattomuus säilyy ja että Natura 2000 -alueiden suojelun korkea taso varmistetaan.

- (13) Energian erillisen varastoinnin käyttöönoton nopeuttaminen on ratkaisevan tärkeää energiajärjestelmän joustavuuden lisäämiseksi ja uusiutuvan energian tuotannon järjestelmäintegroinnin varmistamiseksi. Erilliseen varastointiin olisi sen vuoksi sovellettava nopeutettuja lupamenettelyjä. Pienimuotoisilla energiavarastoilla, joiden kapasiteetti on alle 100 kW, ei todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön eikä verkkoon, eikä niiden odoteta aiheuttavan huolta kilpailevasta tilankäytöstä. Tämän tyyppiseen varastointiin sovellettavia lupamenettelyjä on siksi aiheellista virtaviivaistaa poistamalla kaikki hallinnolliset luvat verkkoliitântä lupaa lukuun ottamatta ja vapauttamalla kyseiset laitteistot asianmukaisin suojatoimin direktiivin 2011/92/EU mukaisesta ympäristövaikutusten arviointivelvoitteesta. Jäsenvaltiot voivat rekisteröintiä varten ottaa käyttöön velvoitteen ilmoittaa asiaankuuluville viranomaisille kyseisten varastointihankkeiden asennuksista. Kapasiteetiltaan yli 100 kW:n energianvarastojen käyttöönottoa on myös nopeutettava. Niitä koskevaa lupamenettelyä on sen vuoksi aiheellista virtaviivaistaa vahvistamalla sille kuuden kuukauden kokonaismääräaika, joka ei kuitenkaan koske vesipumppuvoiman varastointilaitoksia, joiden on täytettävä tiukemmat ympäristövaatimukset ja joiden lupamenettely edellyttää näin ollen pidempää kokonaismääräaikaa.

¹³ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

Näitä sääntöjä olisi sovellettava sellaiseen energian varastointiin, joka ei kuulu direktiivin (EU) 2024/1788¹⁴ soveltamisalaan. Uusiutuvan energian tuotannon järjestelmäintegroinnin varmistamiseksi on tarpeen lisätä joustolähteitä, erityisesti sähköajoneuvojen akkuja, koska niillä voidaan osaltaan siirtää sähkön huippukysyntää ja vähentää verkon siirtorajoituksia. Sitä varten olisi edelleen edistettävä teiden latausinfrastruktuurin nopeampaa ja helpompaa käyttöönottoa erityisesti henkilöautojen, pakettiautojen, kuorma-autojen, linja-autojen ja moottoripyörien sekä ladattavien hybridi- ja sähköajoneuvojen ja täyssähköajoneuvojen osalta. On odotettavissa, että sekä vaihtovirta- että tasavirtalatausasemat hyötyvät nopeutetuista lupamenettelyistä, myös verkkoliitântä lupien osalta. Pienillä latausasemilla, joiden kapasiteetti on alle 100 kW, ei todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön eikä verkkoon, eikä niiden odoteta aiheuttavan huolta kilpailevasta tilankäytöstä. Tämän tyyppisiin latausasemiin sovellettavia lupamenettelyjä on siksi aiheellista virtaviivaistaa poistamalla kaikkien hallinnollisten lupien tarve verkkoliitântä lupaa lukuun ottamatta ja vapauttamalla kyseiset laitteistot asianmukaisin suojatoimin direktiivin 2011/92/EU mukaisesta ympäristövaikutusten arviointivelvoitteesta. Jäsenvaltiot voivat rekisteröintiä varten ottaa käyttöön velvoitteen ilmoittaa asiaankuuluville viranomaisille kyseisten latausasemien asennuksista.

Kapasiteetiltaan yli 100 kW:n latausasemien asentamista on myös nopeutettava. Sen vuoksi on aiheellista virtaviivaistaa niiden lupamenettelyä, jos tällainen menettely on olemassa kansallisessa oikeusjärjestelmässä, vahvistamalla sille kuuden kuukauden kokonaismääräaika.

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1788, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, direktiivin (EU) 2023/1791 muuttamisesta ja direktiivin 2009/73/EY kumoamisesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L, 2024/1788, 15.7.2024, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

- (14) Verkkoliitântälupien, jotka voivat olla valtuutuksia, lupia, yhteisymmärryksiä tai sopimuksia, saaminen on ratkaiseva ja usein aikaa vievä osa uusiutuvan energian voimalaitoksen rakentamiseen ja käyttöön liittyviä menettelyjä. Sen vuoksi on aiheellista virtaviivaistaa edelleen määräaikoja, joita sovelletaan tiettyjen pienimuotoisten uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden, varastointiresurssien ja latausasemien verkkoliitântämenettelyihin sekä uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden päivittämiseen ja hybridisaatioon, ja ottaa käyttöön selkeät säännöt, jotka koskevat verkonhaltijoiden velvoitteita lupamenettelyjen aikana.
- (14 a) Asianmukaisten verkkoliitântämenettelyjen ja niihin liittyvien määräaikojen käyttöönoton olisi mahdollistettava tehokas ja oikea-aikainen verkkoon pääsy direktiivin (EU) 2019/944 6 artiklan mukaisesti sovellettavan kansallisen kehyksen puitteissa, myös verkon ylikuormitustilanteissa.
- (14 b) Uusiutuvan energian tuotantolaitosten hybridisaatiolla voidaan merkittävästi edistää energiajärjestelmän integrointia ja uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamista yhdistämällä useita uusiutuvan energian teknologioita, esimerkiksi lisäämällä elektrolyysilaitte tai tuuliturbiineja olemassa olevaan aurinkosähkölaitokseen, tai yhdistämällä uusiutuvan energian tuotanto ja varastointi. Voimalaitosten hybridisaatiossa hyödynnetään eri uusiutuvien energialähteiden synergiaa ja täydentävyyttä ja varmistetaan siten vakaampi energiahuolto ja mahdollistetaan energiajärjestelmän joustavuus yhdistämällä tuotanto ja varastointi. Lisäksi erilaisten uusiutuvan energian teknologioiden yhdistäminen tai uusiutuvan energian yhdistäminen varastointiin olemassa olevissa laitoksissa mahdollistaa olemassa olevien verkkoliitântöjen ja tarvittavan infrastruktuurin hyödyntämisen ja vähentää uusien maa-alueiden tarvetta ja hankkeiden yleisten ympäristöarviointien tarvetta.

- (15) Draghin raportissa EU:n kilpailukyvystä ja kohtuuhintaista energiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa¹⁵ mainitaan viimeaikaisten uudistusten vaikuttaneen myönteisesti lupamenettelyjen nopeuttamiseen. Niissä korostetaan kuitenkin myös, että verkkoja koskevat lupamenettelyt ovat pitkällisiä ja epävarmoja ja muodostavat merkittävän esteen sellaisen uuden kapasiteetin nopeammalle käyttöönotolle, jota EU:ssa tarvittaisiin puhtaaseen energiaan tehtävien investointien tukemiseksi ja energiakustannusten pienentämiseksi. Vaikka direktiivissä (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2024/1788¹⁶ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/869¹⁷ säädetään lupamenettelyjä koskevista erityissäännöistä, ne eivät kata yleistä sähköverkkoinfrastruktuuriomaisuutta. Näin ollen sähkönsiirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin lupamenettelyjä koskevista yleisistä vaatimuksista on säädettävä direktiivissä (EU) 2019/944 erityisesti sellaisten vaatimusten muodossa, joiden mukaan jäsenvaltioiden on määriteltävä tällaisille menettelyille enimmäiskesto ja vahvistettava vaatimukset, jotka tukevat kyseisten määräaikojen noudattamista. Asetus (EU) 2022/869 ja direktiivi (EU) 2018/2001 sisältävät tiettyjen energiahankkeiden hyväksymistä koskevia sääntöjä. Jos kyseisten sääntöjen ja tässä direktiivissä säädettyjen tiettyjen sähköhankkeiden hyväksymistä koskevien sääntöjen välillä on ristiriita, ensiksi mainitut olisi asetettava etusijalle.

-
- ¹⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Kohtuuhintaista energiaa koskeva toimintasuunnitelma Energiaunionimme todellisen arvon hyödyntäminen kohtuuhintaisen, tehokkaan ja puhtaan energian varmistamiseksi kaikille eurooppalaisille”, COM(2025) 79 final.
- ¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1788, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, direktiivin (EU) 2023/1791 muuttamisesta ja direktiivin 2009/73/EY kumoamisesta ([EUVL L, 2024/1788, 15.7.2024](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).
- ¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/869, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta ([EUVL L 152, 3.6.2022, s. 45](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- (16) Kansallisten viranomaisten resurssien puute ja lupamenettelyjen rajallinen digitalisointi aiheuttavat viivästyksiä sähköjärjestelmäinfrastruktuuria ja tuotantolaitoksia koskevien lupien myöntämiseen. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kansallisilla viranomaisilla on riittävät henkilöresurssit ja taloudelliset ja tekniset resurssit, mukaan lukien taidot sekä digitaaliset hallintatyökalut ja -järjestelmät, joiden avulla ne voivat tehdä päätöksiä direktiivissä säädetyissä määrärajoissa.
- (17) Direktiivin (EU) 2019/944 mukaisten lupamenettelyjen olisi oltava selkeitä, tehokkaita ja läpinäkyviä ja yhdenmukaisia nykyisen jakeluverkon kehittämissuunnitelman ja kymmenvuotisen siirtoverkon kehittämissuunnitelman toteuttamisen kanssa. Jäsenvaltioiden odotetaan näin ollen vahvistavan ja julkaisevan objektiiviset ja syrjimättömät lupaperusteet ja -menettelyt, joissa otetaan huomioon muun muassa sähköjärjestelmän turvallisuus ja varmuus, maankäyttö, energiatehokkuus, luvanhakijan erityispiirteet, päästövähennykset, energiainfrastruktuurin käyttöönoton nopeuttamisen tärkeys ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä vaihtoehdot hankkeelle.
- (18) Koska sähköinfrastruktuureja on kehitettävä kiireellisesti, jäsenvaltioiden odotetaan varmistavan, että lupamenettelyissä otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet, kun arvioidaan, onko arviointien tekeminen, ympäristöarviot mukaan lukien, tai tutkimusten, lupien tai raporttien tuottaminen tarpeellista vai ei. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten olisi rajoitettava hankkeiden vetäjien tekemät arvioinnit ja tietopyynnöt vain ehdottoman välttämättömiin ja vältettävä päällekkäisyyksiä kaikissa mahdollisissa tapauksissa.

- (19) Jotta direktiivin (EU) 2019/944 mukaisten lupamenettelyjen keston ja kustannusten ennakoitavuutta ja niitä koskevaa varmuutta voidaan lisätä, hakijoille esitettyjen tieto- ja asiakirjapyyntöjen olisi oltava konkreettisia, täsmällisiä ja ajallisesti rajattuja. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen varmistettava, että kansalliset viranomaiset pyytävät lupien myöntämiseksi hakijoilta asiaankuuluvia tietoja ennalta määritellyssä määräajassa, joka alkaa hakemuksen vastaanottamisesta, ja määrittelevät pyydettyjen tietojen sisällön ja yksityiskohdat konkreettisesti. Määräajan päätyttyä tietopyynnot olisi rajattava puuttuviin tietoihin, jotka viranomainen on jo aiemmin määritellyt tai pyytänyt, tai tietoihin, joita ei ole voitu pyytää aikaisemmin, koska ne liittyvät olosuhteiden olennaiseen muutokseen, joka on tapahtunut vasta sen jälkeen, kun hankkeelle on haettu lupaa.
- (20) Direktiivissä (EU) 2019/944 olisi asetettava toissijaisuusperiaatetta, kansallista toimivaltaa ja menettelyjä noudattaen asianomaisten viranomaisten päätökselle selkeä määräaika, mikä edistäisi sähköverkkojen käyttöönottoon johtavien menettelyjen tehokasta määrittelyä ja toteuttamista. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin pyrkiä mahdollisuuksien mukaan lyhentämään lupamenettelyjä erityisesti olemassa olevan siirtoverkkoinfrastruktuurin kunnostamista, nykyaikaistamista tai päivittämistä sekä uuden jakeluverkkoinfrastruktuurin rakentamista koskevien hankkeiden osalta, sillä tällaiset hankkeet eivät välttämättä edellytä yhtä monimutkaista lupamenettelyä kuin uutta siirtoverkkoinfrastruktuuria koskevat hankkeet.

- (21) Koska sähköverkoja on otettava kiireesti käyttöön unionin energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja koska lupamenettelyjen määräaikoihin on liitettävä kiireesti toimenpiteitä, joilla varmistetaan niiden käytännön tehokkuus, jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus säätää, että hiljaisen hyväksynnän käsitettä sovelletaan hallinnollisiin välivaiheisiin sähköverkkohankkeiden lupamenettelyn osalta, joka koostuu kaikista lupamenettelyn aikana toteutetuista hallinnollisista vaiheista, mukaan lukien kuulemisen järjestäminen tai eri elinten tai viranomaisten lausuntojen pyytäminen, tai lopullinen päätös. Tämän direktiivin säännökset eivät rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta soveltaa hiljaista hyväksyntää ympäristöä koskeviin päätöksiin, jos tällaisesta mahdollisuudesta säädetään niiden oikeusjärjestelmissä. Jotta voidaan varmistaa tämän toimenpiteen tehokas soveltaminen ja taata kolmansien osapuolten oikeudet oikeussuojaan, asianomaisten viranomaisten olisi julkistettava kaikki tehdyt päätökset.

- (22) Monimutkaisuuden vähentämiseksi, tehokkuuden ja avoimuuden lisäämiseksi ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön tehostamiseksi olisi perustettava yhteyspisteitä verkkohankkeita tai muita verkkoresursseja edistävälle sähkönsiirto- tai jakeluverkonhaltijoille päätöksen tekemistä edeltäväksi ajaksi. Yhteyspisteet vastaavat hakijoiden avustamisesta ja ohjaamisesta tämentyypiseen infrastruktuuriin liittyvissä lupamenettelyissä. Jos jäsenvaltio katsoo sen asianmukaiseksi ja mahdolliseksi, se voi yksinkertaistamisen hengessä ja tehokkuuden lisäämiseksi keskittää tämän vastuun yhdelle keskitetylle yhteyspisteelle, joka voi olla asetuksen (EU) 2022/869 8 artiklassa tarkoitettu kansallinen toimivaltainen viranomainen, koska nämä viranomaiset hoitavat jo vastaavia tehtäviä lupien myöntämisessä yhteistä etua koskeville infrastruktuurihankkeille ja keskinäistä etua koskeville hankkeille, tai direktiivin (EU) 2018/2001 16 artiklassa tarkoitetuille yhteyspisteille, koska nämä yhteyspisteet hoitavat jo vastaavia tehtäviä lupien myöntämisessä uusiutuvaa energiaa koskeville hankkeille, sanotun kuitenkin rajoittamatta asianomaisen jäsenvaltion perustuslaillisen järjestyksen vaatimusten soveltamista. Yhdistäessään tehtäviä tällä tavalla jäsenvaltioiden on varmistettava, että asiaankuuluvalla hallintotasolla on vain yksi keskitetty yhteyspiste, ja tarjottava välineitä, joilla hankkeiden toteuttajia autetaan määrittämään asianmukainen perustettu tai nimetty yhteyspiste. Lisäksi jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota sen varmistamiseen, että yhteyspisteillä on riittävästi henkilöstöä sekä vastuullaan olevien tehtävien suorittamiseen tarvittavat resurssit ja valmiudet.

- (23) Uusiutuvan energian omaisuuserien, joustoratkaisujen ja energian varastoinnin integroinnin sekä sähköistymisen yleisen mahdollistamisen vuoksi siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuria koskevat hankkeet ovat ilmastoneutraaliuden saavuttamisen kannalta välttämättömiä. Kun otetaan huomioon sähköjärjestelmäinfrastruktuurin keskeinen rooli ilmastoneutraaliuden saavuttamisessa, jäsenvaltioiden olisi oletettava tarvittavissa tapauskohtaisissa arvioinneissa, että sähkön siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuri, mukaan lukien maasähkön syöttö satamissa, on erittäin tärkeä yleinen etu ja palvelee kansanterveyttä ja turvallisuutta, paitsi kun kyseessä on kulttuuriperintö, jos on selvää näyttöä siitä, että kyseisillä hankkeilla on merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voida lieventää eikä korvata, ja jos on ilmeistä, että nämä eturistiriidat on asetettava etusijalle sähköjärjestelmäinfrastruktuurin merkittävistä hyödyistä huolimatta. Tällaisissa tapauksissa asianomaisen viranomaisen ei pitäisi soveltaa olettaa. Sähkön siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuri, jonka oletetaan olevan erittäin tärkeä yleinen etu verrattuna muihin kuin ympäristöetuihin, olisi asetettava etusijalle muihin kuin ympäristöetuihin nähden ja sille olisi annettava lupa mahdollisimman nopeasti.

- (24) Sähköverkkojen käyttöönoton nopeuttamiseksi on myös aiheellista täsmentää, miten jäljellä olevat unionin ympäristölainsäädännön mukaiset erityisten poikkeusten soveltamisen edellytykset voidaan täyttää. Kun arvioidaan erityisesti sitä, onko sähköverkkohankkeelle tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja, vaihtoehtoisten ratkaisujen arviointiin liittyvät rajoitukset olisi rajattava unionin ympäristölainsäädännössä säädettyjen erityisten poikkeusten soveltamiseen. Jäsenvaltiot voivat vahvistaa erilaisia sääntöjä vaihtoehtojen kokonaisarviointille lupamenettelyssä. Tällaisen arvioinnin soveltamisala olisi rajoitettava vaihtoehtoihin ratkaisuihin, joilla varmistetaan saman tavoitteen saavuttaminen samassa tai samanlaisessa aikataulussa aiheuttamatta kuitenkaan merkittävästi suurempia kustannuksia. Vertaillen aikataulua ja tyydyttävien vaihtoehtoisten ratkaisujen kustannuksia asianomaisten viranomaisten olisi otettava huomioon tarve ottaa verkkoja käyttöön nopeutetusti ja kustannustehokkaasti niiden painopisteiden mukaisesti, jotka on vahvistettu yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa ja suunnitelmien päivityksissä, jotka on toimitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 nojalla. Näitä sääntöjä sovelletaan ainoastaan lintu-, vesi- ja luontotyyppidirektiiveissä edellytettyyn vaihtoehtoisten ratkaisujen arviointiin.

Vastaavasti on asianmukaista, että soveltaessaan direktiivissä 92/43/ETY säädettyä asiaankuuluvaa poikkeusta viranomaiset voivat sallia korvaavien toimenpiteiden toteuttamisen samanaikaisesti suunnitelman tai hankkeen täytäntöönpanon kanssa joissakin perustelluissa tapauksissa, joissa voidaan kohtuudella osoittaa, että suunnitelma tai hanke ei vaikuttaisi peruuttamattomasti alueen rakenteen ja toimintojen säilyttämisen kannalta välttämättömiin ekologisiin prosesseihin, että Natura 2000 -verkoston yleinen yhtenäisyys ei vaarannu, että alueen ympäristön koskemattomuus säilyy ja että Natura 2000 -alueiden suojelun korkea taso varmistetaan.

- (25) Energiainfrastruktuurin käyttöönoton kiireellisyyden ja lupamenettelyjen yksinkertaistamisen tärkeyden vuoksi sekä sen vuoksi, että ympäristöarvioinnit ovat lupamenettelyjen pisin vaihe, tällaiset arvoinnit on tärkeää minimoida vaarantamatta kuitenkaan ympäristönsuojelua. Olemassa olevan siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin kunnostaminen, nykyaikaistaminen tai päivittäminen sekä uuden jakeluverkkoinfrastruktuurin rakentaminen ovat hankkeita, joiden ympäristövaikutukset ovat yleensä vähäisiä. Kunnostamis-, nykyaikaistamis- tai päivittämishankkeet ovat rutiininomaisesti kooltaan rajallisia ja vaikuttavat vain osaan olemassa olevista hyödykkeistä, joiden ympäristövaikutukset on arvioitu jo aiemmin. Tällaisten hankkeiden vaikutukset rajoittuvat näin ollen usein rakennustöiden vaikutuksiin, ja hyödykkeen käytöllä on sama tai jopa pienempi vaikutus kuin sillä oli ennen hanketta. Jakelujärjestelmillä ei puolestaan ole hankkeiden pienen koon vuoksi yleensä merkittäviä ympäristövaikutuksia, koska niihin liittyvissä hyödykkeissä on pienempi jännite ja niitä kehitetään lähempänä kuluttajia sijaitsevilla rakennetuilla alueilla. Sähköjärjestelmäinfrastruktuurin käyttöönoton nopeuttamiseksi ja ilmastoneutraaliutta ja uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi jäsenvaltioiden olisi näin ollen voitava vapauttaa perustellusti ja tietyin edellytyksin tässä johdanto-osan kappaleessa mainitut hankkeet ympäristövaikutusten arvioinneista, asianmukaisista arvioinneista sekä arvioinneista, jotka koskevat niiden vaikutuksia direktiivin 92/43/ETY¹⁸ 12 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 2009/147/EY¹⁹ 5 artiklan mukaiseen lajien suojeluun.

¹⁸ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta ([EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta ([EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

- (26) Hyödyt, joita sähköinfrastruktuurin käyttöönotto tuottaa typpipäästöjen vähennyksinä, ylittävät pitkälti sen rakentamisesta aiheutuvien vähäisten päästöjen kustannukset. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen varmistettava, että sähköinfrastruktuurin rakentamisesta aiheutuvat tilapäiset päästöt eivät millään tavoin rajoita sen nopeaa käyttöönottoa.
- (27) Siirtoverkkojen kansallinen suunnittelu, joka heijastaa ilmasto- ja energiapolitiikan kehitystä ja siihen liittyviä kulutus- ja tuotantomuutoksia, on ratkaisevan tärkeää sähköistymisen ja yleensä energiasiirtymän onnistumiselle. Direktiivin (EU) 2019/944 51 artiklan mukaisia nykyisiä vaatimuksia sovellettiin kuitenkin vain tiettyihin siirtoverkonhaltijoihin, eikä siinä säädetty riittävän pitkää suunnitteluajasta ennakoivien investointien huomioon ottamiseksi. On tärkeää, että siirtoverkkoa laajennettaessa otetaan huomioon vähintään viidentoista vuoden aikahorisontti, että harkitaan ensisijaisesti fossiilittoman joustavuuden käyttöä, yhdysjohdottomia ratkaisuja ja muita vaihtoehtoja verkon laajentamiselle, että laajennus perustuu muiden, eri aloilla toimivien verkonhaltijoiden kanssa kehitettyyn yhteiseen skenaarioon ja että se on yhdenmukainen unionin laajuisen kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman keskeisen skenaarion kanssa. Jotta voidaan varmistaa avoimuus ja saada verkon käyttäjät, mukaan lukien tuotanto-, teollisuus-, data- ja liikenneala, paremmin mukaan verkkojen suunnitteluun, direktiivin (EU) 2024/1788 55 artiklan mukaisesti yhteisen skenaarion kehittämisprosessin aikana edellytetään käyttäjien kuulemista ennakoivien investointien mahdollistamiseksi.

- (28) Kun otetaan huomioon direktiivien (EU) 2018/2001 ja (EU) 2019/944 muutokset sekä asetuksen (EU) 2022/869 samanaikaisesti voimaan tulleet muutokset, komission olisi otettava käyttöön yhtenäinen energiahankkeiden lupamenettelyjä koskeva lähestymistapa. Vaikka direktiivissä (EU) 2024/1788 otetaan käyttöön toimenpiteitä hallinnollisten lupamenettelyjen yksinkertaistamiseksi ja virtaviivaistamiseksi, tarvitaan kohdennettuja muutoksia, joilla varmistetaan yhdenmukainen lähestymistapa ja johdonmukaisen kehityksen käyttöönotto unionin tasolla.
- (29) Kansallisten viranomaisten resurssien puute ja lupamenettelyjen rajallinen digitalisointi aiheuttavat viivästyksiä maakaasun käsittelylaitoksia, vedyntuotantolaitoksia ja vetyjärjestelmäinfrastruktuuria koskevien lupien myöntämiseen. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kansallisilla viranomaisilla on riittävät taloudelliset ja tekniset resurssit, mukaan lukien taidot sekä digitaaliset hallintatyökalut ja -järjestelmät, joiden avulla ne voivat tehdä päätöksiä direktiivissä säädetyissä määräajoissa.
- (30) Jotta direktiivin (EU) 2024/1788 mukaisten lupamenettelyjen keston ja kustannusten ennakoitavuutta ja niitä koskevaa varmuutta voidaan lisätä, hakijoille esitettyjen tieto- ja asiakirjapyyntöjen olisi oltava konkreettisia, täsmällisiä ja ajallisesti rajattuja. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen varmistettava, että kansalliset viranomaiset pyytävät lupien myöntämiseksi hakijoilta asiaankuuluvia tietoja ennalta määritellyssä määräajassa, joka alkaa hakemuksen vastaanottamisesta, ja määrittelevät pyydettyjen tietojen sisällön ja yksityiskohdat konkreettisesti. Määräajan päätyttyä tietopyynnöt olisi rajattava puuttuviin tietoihin, jotka viranomainen on jo aiemmin määritellyt tai pyytänyt, tai tietoihin, joita ei ole voitu pyytää aikaisemmin, koska ne liittyvät olosuhteiden olennaiseen muutokseen, joka on tapahtunut vasta sen jälkeen, kun hankkeelle on haettu lupaa.

- (31) Direktiivin (EU) 2024/1788 mukaisten hyväksymismenettelyjen osalta, koska vetylaitoksia ja vetyjärjestelmäinfrastruktuuria on tärkeää ottaa käyttöön nopeasti ja mainitussa direktiivissä vahvistettuja määräaikoja on tärkeää noudattaa, jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus säätää, että hiljaisen hyväksynnän käsitettä sovelletaan kyseisiä hankkeita koskeviin hallinnollisiin välivaiheisiin, jotka koostuvat kaikista lupamenettelyn aikana toteutetuista hallinnollisista vaiheista, mukaan lukien kuulemisen järjestäminen tai lausunnon pyytäminen eri elimiltä tai viranomaisilta, tai lopullinen päätös. Tämän direktiivin säännökset eivät rajoita jäsenvaltioiden oikeutta soveltaa hiljaista hyväksyntää ympäristöä koskeviin päätöksiin, jos tällaisesta mahdollisuudesta säädetään niiden oikeusjärjestelmissä. Jotta voidaan varmistaa tämän toimenpiteen tehokas soveltaminen ja taata kolmansien osapuolten oikeudet oikeussuojaan, asianomaisten viranomaisten olisi julkistettava kaikki tehdyt päätökset.
- (32) Jäsenvaltio voi katsoa, että on tarkoituksenmukaista ja tehokkaampaa keskittää yksinkertaistamisen hengessä direktiivin (EU) 2024/1788 mukaisen keskitetyn yhteyspisteen rooli asetuksen (EU) 2022/869 8 artiklassa tarkoitetuille kansallisille toimivaltaisille viranomaisille, koska nämä viranomaiset hoitavat jo vastaavia tehtäviä huolehtiessaan yhteistä etua koskevien hankkeiden ja keskinäistä etua koskevien hankkeiden lupamenettelyistä. Päättäessään yhdistää tehtäviä tällä tavalla jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota sen varmistamiseen, että yhteyspisteillä on riittävästi henkilöstöä sekä vastuullaan olevien tehtävien suorittamiseen tarvittavat resurssit ja valmiudet.

- (33) Sillä, että asetetaan saataville kansallinen digitaalinen alusta tai tarvittaessa siihen yhteydessä olevia alustoja lupamenettelyjen kaikkia vaiheita varten, voidaan varmistaa eri lupaviranomaisten yhdenmukaisen digitalisoinnin, yhteentoimivuuden ja avoimuuden edistäminen ja viime kädessä nopeuttaa lupamenettelyjä. Jos perustetaan useampi kuin yksi alusta, alustojen välinen yhteenliitettävyyys varmistetaan edellyttäen, että kukin alusta ohjaa käyttäjät uudelleen muihin asiaankuuluviin portaaleihin tai sisältää viittauksia niihin. Jäsenvaltiot voivat edelleen vapaasti lisätä alustojen välistä yhteenliitettävyyttä, yhteentoimivuutta ja viestintää.
- (33 a) Useissa tämän direktiivin säännöksissä otetaan käyttöön watteina ilmaistut kapasiteettikynnykset, ja jäsenvaltioiden, joissa kolmivaiheiset liitännät eivät ole vakioliitäntätyyppi, olisi sovellettava vastaavia kapasiteettiarvoja liitäntöihin.
- (33 b) Jäsenvaltioiden mahdollisuus säätää poikkeuksia uuden sähköön siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin osalta ei saisi vaikuttaa juomaveteen tai luontaiseen kivennäisveteen käytettävien vesimuodostumien suojeluun, joten tällaisiin vesimuodostumiin liittyviä velvoitteita sovelletaan edelleen.

(33 c) Jäsenvaltioilla olisi oltava mahdollisuus myöntää lisäpoikkeuksia pienemmille suljetuille jakeluverkoille. Tämä helpottaa olemassa olevan energiainfrastruktuurin tehokasta käyttöä teollisuus- tai elinkeinoalueella tai yhteisiä palveluja tarjoavilla alueilla tai pienissä jakeluverkoissa suljetuilla asuinalueilla, joissa yhteisellä paikallisella tuotannolla ja jakelulla on kasvava rooli energiasiirtymässä. Koska näiden verkkojen merkitys kilpailun kannalta on vähäinen, jäsenvaltioiden olisi voitava olla kohtelematta niiden haltijoita jakeluverkonhaltijoina edellyttäen, että asiakkaat säilyttävät direktiivin (EU) 2019/944 mukaiset keskeiset oikeutensa ja että käytössä on suojatoimia, joilla vältetään kielteiset vaikutukset verkkokustannusten oikeudenmukaiseen jakautumiseen, verkon turvallisuuteen tai joustojärjestelmien tai -palvelujen kehittämiseen. Asiakkaita olisi myös suojeltava tosiasiallisesti suljetun jakeluverkon haltijan väärinkäytöksiltä tai syrjivältä käyttäytymiseltä muun muassa siten, että sääntelyviranomaiset suorittavat sääntelyn valvontaa ja sääntöjen noudattamisen valvontaa,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Direktiivin (EU) 2018/2001 muuttaminen

Muutetaan direktiivi (EU) 2018/2001 seuraavasti:

1) Lisätään 2 artiklan toiseen kohtaan 10 a–10 f alakohdat seuraavasti:

”10 a) ’pistorasiaan liitettävillä pienoisorinkosähköjärjestelmillä’ tarkoitetaan

aurinkosähköjärjestelmiä, joiden teho on enintään 800 wattia ja jotka on yhdistetty mikroinvertteriin ja liitetty suoraan kansalliseen vakiopistorasiaan, jonka kautta ne syöttävät sähköä rakennuksen sisäiseen sähköjärjestelmään;

10 b) ’energian erillisellä varastoinnilla’ tarkoitetaan energian varastointia varastossa, jota ei ole yhdistetty energiantuotantolaitokseen, lukuun ottamatta direktiivin (EU) 2024/1788 soveltamisalaan kuuluvaa energian varastointia;

10 c) ’latausasemalla’ tarkoitetaan asetuksen (EU) 2023/1804 2 artiklan 52 alakohdassa määriteltyä latausasemaa;

10 d) ’hybridisaatiolla’ tarkoitetaan sellaisen uusiutuvan energian tuotantolaitoksen, joka ei ole hybridilaitos, muuttamista hybridilaitokseksi saman liitäntäpisteen taakse;

10 e) 'hybridilaitoksella' tarkoitetaan uusiutuvan energian tuotantolaitosta, jossa yhdistetään useita uusiutuvan energian tuotantoteknologioita tai jossa yhdistetään yksi tai useampi uusiutuvan energian tuotantoteknologia energian varastointiin;

10 f) 'verkkoliitântäluvalla' tarkoitetaan sellaisen menettelyn tulosta, joka alkaa hankekehittäjän täydellisestä verkkoliitântäpyynnöstä ja päättyy verkonhaltijan päätökseen siitä, voidaanko hanke liittää verkkoon;"

2) Lisätään 15 c artiklaan 6 ja 7 kohta seuraavasti:

"6. Jäsenvaltioiden on pyrittävä olemaan sulkematta pois uusiutuvan energian ja siihen liittyvän infrastruktuurin kehittämistä suurilla alueilla ympäristösyistä, maiseman suojelu mukaan luettuna, paitsi jos ne voivat osoittaa, että tällaiset laitokset ja niihin liittyvä infrastruktuuri aiheuttaisivat alueella peruuttamatonta vahinkoa, jota ei voida lieventää tai korvata direktiivin 2011/92/EU mukaisen ympäristöarvioinnin ja tapauksen mukaan direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 kohdan mukaisen asianmukaisen arvioinnin aikana. Tätä kohtaa sovelletaan rajoittamatta maanpuolustukseen liittyviä näkökohtia.

7. Jäsenvaltiot voivat perustelluissa tapauksissa tai jos se on tarpeen hallinnollisten tai teknisten rajoitteiden vuoksi pidentää 4 kohdan soveltamista 31 päivään joulukuuta 2027 tietyillä alueilla, jotka on nimetty yhden tai useamman tyyppisen uusiutuvan energian teknologian nopeutettuun käyttöönottoon soveltuviksi alueiksi.";

3) Lisätään 15 d artiklaan 3 ja 4 kohta seuraavasti:

”3. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että osa sellaisten uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden hyödyistä, joiden asennettu kapasiteetti on yli 10 MW, siirretään suoraan tai välillisesti hankkeen läheisyydessä sijaitseville paikallisille kansalaisille ja yhteisöille. Jäsenvaltiot voivat soveltaa erilaisia hyötyjen jakamista koskevia toimenpiteitä riippuen hankkeessa käytetystä teknologiasta, hankkeen sijainnista ja hankkeen koosta sekä siitä, onko hanke itse tuotetun uusiutuvan energian hanke.

Jäsenvaltiot voivat asetuksen (EU) 2018/1999 3 ja 14 artiklan mukaisesti toimitetuissa yhdenmetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissaan jättää tietyt teknologiat hyötyjen jakamista koskevien toimenpiteiden toteuttamista koskevan velvoitteen ulkopuolelle tapauksissa, joissa teknologia ei ole riittävän kypsä kantamaan taloudellista lisärasitetta, tai kyseessä ovat tietyt teknologiat, jotka eivät ole keskeisiä kansallisia panoksia uusiutuvaa energiaa koskevaan unionin vuoden 2030 tavoitteeseen nähden.

4. Jäsenvaltiot voivat nimetä riippumattoman välittäjän sellaisiin uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin, joiden asennettu kapasiteetti on yli 10 MW, hankkeen toteuttajan ja suuren yleisön välisen vuoropuhelun edistämiseksi. Välittäjän on oltava riippumaton kolmas osapuoli, esimerkiksi viranomainen, eikä sillä saa olla mitään taloudellista osallisuutta hankkeen toteuttajassa. Välittäjä puuttuu asiaan vain, kun mikä tahansa asianomainen osapuoli pyytää, ja
- a) helpottaa tarvittaessa julkisia kuulemisia, mukaan lukien lupahakemusta edeltävän vaiheen varhaisia kuulemisia;
 - b) pyrkii löytämään ratkaisuja paikallisyhteisöjen mahdollisesti esittämiin huolenaiheisiin;
 - c) tarjoaa tarvittaessa tukea ja varmistaa avoimuuden hyötyjen jakotoimenpiteitä valittaessa.

Jäsenvaltiot voivat rahoittaa välittäjän palvelut ottamalla käyttöön hankkeen toteuttajien maksaman maksun.”;

- 4) Muutetaan 16 artikla seuraavasti:
- a) Kumotaan 3 kohdan seuraava virke:

”Hakijoiden on voitava toimittaa asiaankuuluvat asiakirjat digitaalisessa muodossa.”

b) Lisätään 3 a kohta seuraavasti:

”3 a. Jäsenvaltiot voivat perustaa kansallisen digitaalisen alustan tai siihen yhteydessä olevia alustoja uusiutuvaa energiaa, varastointia ja verkkoja koskevien hankkeiden lupamenettelyjen kaikkia vaiheita varten.

Hakijoiden on jätettävä lupahakemukset ja kaikki lupamenettelyssä tarvittavat asiakirjat digitaalisen alustan tai siihen yhteydessä olevien alustojen kautta. Digitaalisen alustan tai siihen yhteydessä olevien alustojen on automatisoitava lupahakemusten ohjaaminen toimivaltaisille viranomaisille, joiden on käsiteltävä asiaankuuluvat hakemukset ja asiakirjat sähköisessä muodossa ja oltava digitaalisella alustalla tai siihen yhteydessä olevilla alustoilla suorassa vuorovaikutuksessa hakijoiden kanssa.

Digitaalisessa alustassa tai siihen yhteydessä olevissa alustoissa on oltava ominaisuuksia, joilla hakijalle voidaan tiedottaa lupamenettelyn kaikista vaiheista, menettelyn tilasta ja asianomaisten viranomaisten päätöksistä ja joilla hakija voi tarkistaa tässä direktiivissä asetettujen lupamääräaikojen noudattamisen. Digitaalisella alustalla tai siihen yhteydessä olevilla alustoilla voidaan tarjota pääsy asiaankuuluviin ympäristötietoihin ja geologisiin tietoihin sekä päätöksiin, jotka ovat saatavilla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa keskitetyssä digitaaliseen paikkatietojärjestelmään perustuvassa portaalissa.

Digitaalisella alustalla tai siihen yhteydessä olevilla alustoilla on julkaistava vuosittaisia tilastotietoja lupamenettelyjen kestosta ja yksilöitävä selkeästi lupamenettelyn eri vaiheet ja niiden kesto. Näiden tietojen on oltava julkisesti saatavilla.

Edellä 3 kohdassa tarkoitettulla keskitetyllä yhteyspisteellä tai -pisteillä on oltava tehtäviensä suorittamiseksi pääsy kaikkiin alustalla saatavilla oleviin asiaankuuluviin tietoihin.”;

5) Muutetaan 16 b artikla seuraavasti:

b) Lisätään 3 kohta seuraavasti:

”3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että jos toimivaltaisilta viranomaisilta tai muilta tahoilta ei 1 kohdassa ja 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetussa lupamenettelyssä saada vastausta säädetyssä määräajassa, kyseiset hallinnolliset välivaiheet katsotaan hyväksytyiksi, paitsi jos on kyse ympäristöä koskevista päätöksistä, ellei tällaisesta mahdollisuudesta säädetä niiden oikeusjärjestelmissä, tai verkkoliitântäluvista. Kaikki päätökset on asetettava julkisesti saataville sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.”;

6) Muutetaan 16 c artikla seuraavasti:

a) Kumotaan 1 kohta;

b) Lisätään 2 b kohta seuraavasti:

”2 b Jos jäsenvaltiot muuttavat sellaisen maan maankäyttöstatusta, johon uusiutuvan energian laitos sijoitetaan, niiden on varmistettava, että kyseistä laitosta voidaan edelleen päivittää kansallisen perustuslaillisen järjestyksen sallimissa rajoissa ja rajoittamatta alue- ja paikallisviranomaisten yksinomaista toimivaltaa maankäytön ja aluesuunnittelun aloilla.”;

c) Lisätään 4 kohta seuraavasti:

”4. Jos tuulivoimalaitosten päivittäminen lisää laitoksen kokonaiskapasiteettia lisäämättä maapinta-alaa ja vähentää asennettujen turbiinien kokonaismäärää ja päivityksen yhteydessä noudatetaan alkuperäisen tuulivoimalaitoksen osalta vahvistettuja sovellettavia ympäristöhaittojen lieventämistoimenpiteitä, hanke on vapautettava mahdollisista vaatimuksista suorittaa 16 a artiklan 4 kohdassa säädetty seulontamenettely, määrittää, edellyttääkö hanke direktiivin 2011/92/EU 4 artiklan 2 kohdassa tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 5 artikkelissa säädettyä ympäristövaikutusten arviointia, tai toteuttaa ympäristövaikutusten arviointi direktiivin 2011/92/EU 4 artiklan 2 kohdan nojalla. Poikkeusta sovelletaan rajoittamatta kansalliseen turvallisuuteen liittyviä näkökohtia ja aluesuunnittelun muutoksia.

Jos tuulivoimalaitosten päivittäminen ei täytä ensimmäisen alakohdan vaatimuksia, sovelletaan tämän artiklan 2 kohtaa.”;

7) Muutetaan 16 d artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lupamenettely, joka koskee aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen, joiden asennettu kokonaiskapasiteetti ylittää 100 kW, asentamista olemassa oleviin tai tuleviin keinotekoisiiin rakenteisiin, keinotekoisia vedenpintoja lukuun ottamatta, ei ylitä kolmea kuukautta edellyttäen, että tällaisten keinotekoisien rakenteiden ensisijaisena tavoitteena ei ole aurinkoenergian tuotanto tai energian varastointi. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2011/92/EU 4 artiklan 2 kohdassa ja kyseisen direktiivin liitteessä II olevan 3 kohdan a ja b alakohdassa, joko yksinään tai yhdessä direktiivin 13 kohdan a alakohdan kanssa, säädetään, tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen asentaminen vapautetaan tarvittaessa vaatimuksesta tehdä erillinen ympäristövaikutusten arviointi direktiivin 2011/92/EU 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti.”;

b) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

”Jäsenvaltiot eivät saa vaatia hallinnollisia lupia, mukaan lukien ympäristöön liittyvät luvat ja lukuun ottamatta verkkoliitântä lupia, sellaisten aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen asentamiseen, joiden asennettu kokonaiskapasiteetti on enintään 100 kW. Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän kohdan soveltamista Natura 2000 -alueilla ja muilla kansallisten suojelujärjestelmien mukaisesti nimetyillä alueilla sekä kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelualueilla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan soveltamista. Jäsenvaltiot voivat asettaa velvoitteen ilmoittaa kyseisten laitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen asennuksista.”;

c) Lisätään 3 ja 4 kohta seuraavasti:

”3. Jäsenvaltiot voivat jättää tietyt alueet 1 ja 2 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelemiseksi taikka maanpuolustuksellisiin ja turvaamista koskeviin etuihin, taikka turvallisuuteen tai verkon turvallisuuteen liittyvistä syistä.

4. Jäsenvaltioiden on poistettava sääntelylliset ja muut esteet, jotka vaikuttavat kapasiteetiltaan enintään 800 W:n, pistorasiaan liitettävien pienoisorinkosähköjärjestelmien asentamiseen rakennuksiin ja niiden pinnalle, sanotun kuitenkin rajoittamatta turvaamisen, turvallisuuden tai verkon vakauden varmistamiseksi tarvittavien toimenpiteiden toteuttamista. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa tämän kohdan soveltamista, jos on havaittu näyttöön perustuvia riskejä, jotka vastaavat markkinoilla olevia laitteita jos tuloksena oleva sähköasennus ei kokonaisuudessaan täytä asiaankuuluvia teknisiä eritelmiä tai standardeja, myös silloin, kun suojauksen koordinoitua ja sähkönjakelun katkaisemiseen liittyvää suorituskkyä ei voida taata.”;

8) Muutetaan 16 f artikla seuraavasti:

a) kumotaan viimeiset kaksi virkettä;

b) lisätään kohdat seuraavasti:

”Kunnes ilmastoneutraalius on saavutettu, jäsenvaltioiden on varmistettava, että uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian tuotantolaitosten ja -asennusten suunnittelun, rakentamisen ja käytön, niiden verkkoon liittämisen, asiaankuuluvan verkon itsensä, varastojen ja latausasemien katsotaan lupamenettelyssä olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia ja ne asetetaan siinä tapauksessa etusijalle, kun punnitaan muita kuin ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja oikeudellisia etuja. Jäsenvaltiot voivat sulkea pois tämän olettan soveltamisen suojellakseen kulttuuriperintöä yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistavien oikeudellisten perusteiden perusteella sekä kansallisten puolustus- ja turvallisuusetujen perusteella.

Jäsenvaltiot voivat soveltaa ensimmäisessä ja toisessa kohdassa vahvistettuja olettamia aluesuunnittelumenettelyissä.”;

9) Lisätään 16 g–16 j artikla seuraavasti:

”16 g artikla

Vaihtoehtoisten tai tyydyttävien ratkaisujen puuttuminen ja korvaavien toimenpiteiden toteuttaminen

1. Kun arvioidaan, onko uusiutuvan energian tuotantolaitoksia, tällaisten laitosten verkkoon liittämistä, asiaankuuluvaa verkkoa itseään sekä varastoja koskeville hankkeille olemassa tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan, direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdan d alakohdan ja direktiivin 2009/147/EY 9 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi, ehdon, jonka mukaan ei ole olemassa tyydyttäviä vaihtoehtoja, on täyttyvä, jos ei ole olemassa sellaisia tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja, joilla voitaisiin saavuttaa sama tarkasteltavana olevan hankkeen tavoite siltä osin kuin on kyse saman uusiutuvan energian kapasiteetin kehittämisestä saman teknologian avulla samassa tai samankaltaisessa aikataulussa ja aiheuttamatta merkittävästi korkeampia kustannuksia.
2. Kun jäsenvaltiot toteuttavat uusiutuvan energian tuotantolaitoksia, tällaisten laitosten verkkoon liittämistä, asiaankuuluvaa verkkoa itseään sekä varastoja koskeviin hankkeisiin liittyviä korvaavia toimenpiteitä, mukaan lukien rahalliset korvaukset, jos ne ovat sallittuja kansallisen lainsäädännön mukaisesti, direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan soveltamiseksi, ne voivat sallia tällaisten korvaavien toimenpiteiden toteuttamisen samanaikaisesti hankkeen toteutuksen kanssa ja jos voidaan kohtuudella osoittaa, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta peruuttamattomasti alueen rakenteen ja toimintojen säilyttämisen kannalta välttämättömiin ekologisiiin prosesseihin eikä vaaranna Natura 2000 -verkoston yleistä yhtenäisyyttä ennen korvaavien toimenpiteiden toteuttamista. Jäsenvaltioiden on sallittava näiden korvaavien toimenpiteiden mukauttaminen ajan mittaan ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti sen mukaan, odotetaanko merkittävien kielteisten vaikutusten ilmenevän lyhyellä, keskipitkällä vai pitkällä aikavälillä.

Muun energian kuin vedyn erillistä varastointia koskeva lupamenettely

1. Muun energian kuin vedyn erillisen varastoinnin lupamenettelyn on katettava kaikki asiaankuuluvat hallinnolliset luvat, jotka koskevat erillisten varastojen rakentamista, päivittämistä ja käyttöä, mukaan lukien verkkoliitântäluvut ja vaadittaessa ympäristöarvioinnit ja -luvut. Lupamenettelyyn on sisällyttävä kaikki hallinnolliset vaiheet lupahakemuksen täydellisyyden toteamisesta siihen asti, kun asiaankuuluva toimivaltainen viranomainen tai asiaankuuluvat toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat lupamenettelyn tulosta koskevan lopullisen päätöksen. Toimivaltaisen viranomaisen on todettava lupahakemus täydelliseksi viimeistään 45 päivän kuluttua lupahakemuksen vastaanottamisesta, tai jos hakija ei ole toimittanut kaikkia hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavia tietoja, pyydettyä tätä toimittamaan täydellinen hakemus ilman aiheetonta viivytystä. Lupamenettelyn alkamispäiväksi katsotaan päivä, jona toimivaltainen viranomainen toteaa hakemuksen olevan täydellinen.
2. Jäsenvaltiot eivät saa vaatia hallinnollisia lupia, mukaan lukien ympäristöön liittyviä lupia, lukuun ottamatta verkkoliitântäilupia, sellaisten muun energian kuin vedyn erilliseen varastointiin tarkoitettujen varastojen asentamiseen, joiden asennettu kokonaiskapasiteetti on enintään 100 kW. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2011/92/EU 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, tällaisten varastojen asennus vapautetaan vaatimuksesta tehdä erillinen ympäristövaikutusten arviointi kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän alakohdan soveltamista Natura 2000 -alueilla ja muilla kansallisten suojelujärjestelmien mukaisesti nimetyillä alueilla sekä kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelualueilla. Jäsenvaltiot voivat asettaa velvoitteen ilmoittaa kyseisten uusien varastointihankkeiden asennuksista.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun asennettu kokonaiskapasiteetti on yli 100 kW, muun energian kuin vedyn erillistä varastointia koskevien lupamenettelyjen, mukaan lukien verkkoliitännälupien ja tarvittaessa ympäristöarviointien, kesto ei saa ylittää kuutta kuukautta.

Jäsenvaltiot voivat jatkaa kyseistä määräaikaan enintään kuudella kuukaudella, kun se on poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi asianmukaisesti perusteltua, myös kun ne edellyttävät määräaikojen pidentämistä sovellettavan unionin ympäristölainsäädännön nojalla tehtäviä arviointeja varten. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava hankkeen toteuttajalle selkeästi ne poikkeukselliset olosuhteet, joiden vuoksi tällainen pidennys on perusteltu.

Kun kyse on vesipumppuvoiman varastointilaitoksia koskevista hankkeista, lupamenettelyn kesto ei saa ylittää kolmea vuotta. Jäsenvaltiot voivat jatkaa kyseistä määräaikaan, kun se on poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi asianmukaisesti perusteltua, myös kun ne edellyttävät määräaikojen pidentämistä sovellettavan unionin ympäristölainsäädännön nojalla tehtäviä arviointeja varten. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava hankkeen toteuttajalle selkeästi ne poikkeukselliset olosuhteet, joiden vuoksi tällainen pidennys on perusteltu.

4. Tässä artiklassa säänneltyyn lupamenettelyyn kestoon eivät kuulu seuraavat, paitsi jos ne osuvat samaan aikaan lupamenettelyn muiden hallinnollisten vaiheiden kanssa:
- a) erillistä energian varastointia koskevien hankkeiden rakentamisen tai päivittämisen kattama ajanjakso;
 - b) niiden hallinnollisten vaiheiden kattama ajanjakso, jotka ovat tarpeen verkon vakauden, luotettavuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi tarvittavien verkon merkittävien päivitysten kannalta;
 - c) oikeudellisen muutoksenhaun ja oikeussuojakeinojen, muiden tuomioistuimissa käytävien menettelyjen eikä vaihtoehtoisten riitojenratkaisumekanismien, mukaan lukien valitusmenettelyt sekä muutoksenhaku ja oikeussuojakeinot tuomioistuinten ulkopuolella, kattama ajanjakso.

Latausasemien lupamenettely

1. Latausasemien lupamenettelyn on katettava kaikki asiaankuuluvat hallinnolliset luvat, jotka koskevat latausasemien rakentamista, päivittämistä ja käyttöä, mukaan lukien verkkoliitäntäluvat ja vaadittaessa ympäristöarvioinnit ja -luvat. Lupamenettelyyn on sisällyttävä kaikki hallinnolliset vaiheet lupahakemuksen täydellisyyden toteamisesta siihen asti, kun asiaankuuluva toimivaltainen viranomainen tai asiaankuuluvat toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat lupamenettelyn tulosta koskevan lopullisen päätöksen. Toimivaltaisen viranomaisen on todettava lupahakemus täydelliseksi viimeistään 45 päivän kuluttua lupahakemuksen vastaanottamisesta, tai jos hakija ei ole toimittanut kaikkia hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavia tietoja, pyydettyä tätä toimittamaan täydellinen hakemus ilman aiheetonta viivytystä. Lupamenettelyn alkamispäiväksi katsotaan päivä, jona toimivaltainen viranomainen toteaa hakemuksen olevan täydellinen.
2. Jäsenvaltiot eivät saa vaatia hallinnollisia lupia, mukaan lukien ympäristöön liittyviä lupia, lukuun ottamatta verkkoliitäntälupia, sellaisten latausasemien asentamiseen, joiden asennettu kokonaiskapasiteetti on enintään 100 kW. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2011/92/EU 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, tällaisten asemien asennus vapautetaan tarvittaessa vaatimuksesta tehdä erillinen ympäristövaikutusten arviointi kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän alakohdan soveltamista Natura 2000 -alueilla ja muilla kansallisten suojelujärjestelmien mukaisesti nimetyillä alueilla sekä kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelualueilla. Jäsenvaltiot voivat asettaa velvoitteen ilmoittaa kyseisten uusien latausasemahankkeiden asennuksista.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun asennettu kokonaiskapasiteetti on yli 100 kW, latausasemia koskevien lupamenettelyjen, mukaan lukien verkkoliitännälupien ja tarvittaessa ympäristöarviointien, kesto ei saa ylittää kuutta kuukautta. Jäsenvaltiot voivat jatkaa kyseistä määräaikaa enintään kuudella kuukaudella, kun se on poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi asianmukaisesti perusteltua, myös kun ne edellyttävät määräaikojen pidentämistä sovellettavan unionin ympäristölainsäädännön nojalla tehtäviä arviointeja varten. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava hankkeen toteuttajalle selkeästi ne poikkeukselliset olosuhteet, joiden vuoksi tällainen pidennys on perusteltu.
4. Tässä artiklassa säänneltyyn lupamenettelyyn kestoon eivät kuulu seuraavat, paitsi jos ne osuvat samaan aikaan lupamenettelyyn muiden hallinnollisten vaiheiden kanssa:
- a) erillisiä latausasemia koskevien hankkeiden rakentamisen tai päivittämisen kattama ajanjakso;
 - b) niiden hallinnollisten vaiheiden kattama ajanjakso, jotka ovat tarpeen verkon vakauden, luotettavuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi tarvittavien verkon merkittävien päivitysten kannalta;
 - c) oikeudellisen muutoksenhaun ja oikeussuojakeinojen, muiden tuomioistuimissa käytävien menettelyjen eikä vaihtoehtoisten riitojenratkaisumekanismien, mukaan lukien valitusmenettelyt sekä muutoksenhaku ja oikeussuojakeinot tuomioistuinten ulkopuolella, kattama ajanjakso.

Uusiutuvan energian tuotantolaitosten hybridisaatiota koskeva lupamenettely

1. Jos uusiutuvan energian voimalaitoksen hybridisaatio edellyttää 16 a artiklan 4 kohdassa säädettyä seulontamenettelyä, sen määrittämistä, edellyttääkö hanke ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, tai ympäristövaikutusten arviointimenettelyä direktiivin 2011/92/EU 4 artiklan mukaisesti, tällainen seulontamenettely, ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeen määrittäminen tai ympäristövaikutusten arviointimenettely on rajattava koskemaan lisäyksen mahdollisia vaikutuksia alkuperäiseen hankkeeseen verrattuna.
 2. Jos jäsenvaltiot muuttavat sellaisen maan maankäyttöstatusta, johon uusiutuvan energian voimalaitos sijoitetaan, niiden on varmistettava, että kyseisen voimalaitoksen hybridisaatio on mahdollista kansallisen perustuslaillisen järjestyksen sallimissa rajoissa ja rajoittamatta alue- ja paikallisviranomaisten yksinomaista toimivaltaa maankäytön ja aluesuunnittelun aloilla.”;
- 10) Korvataan 17 artikla seuraavasti:

Verkkoliitántöjä koskevat menettelyt

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että verkkoliitántöjä koskevien menettelyjen kesto ei ylitä
 - a) kuutta kuukautta, kun on kyse 16 d artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen asentamisesta, 16 h artiklan 2 kohdassa tarkoitettuista energian erillisestä varastoinnista ja 16 i artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista latausasemista sekä 16 c ja 16 j artiklassa tarkoitettujen olemassa olevien uusiutuvan energian tuotantolaitosten päivittämisestä tai hybridisaatiosta, paitsi jos on olemassa perusteltuja turvallisuusongelmia tai jos järjestelmän komponentit ovat teknisesti yhteensopimattomia tai jos kapasiteetin lisäyksen suuruuden vuoksi arviointiin tarvitaan enemmän aikaa.
2. Verkonhaltijan on valittava 16 a artiklan 1 kohdassa, 16 b artiklan 1 kohdassa ja tämän artiklan 1 kohdassa säädetyissä määräajoissa jokin seuraavista toimista:
 - a) jos kapasiteetti riittää eikä pyydetty liitántä vaikuta verkon vakauteen, luotettavuuteen eikä turvallisuuteen, sen on hyväksyttävä liitántäpyyntö ja myönnettävä liitántä;
 - b) jos verkkokapasiteetti on riittämätön, sen on ehdotettava direktiivin (EU) 2019/944 6 a artiklan mukaista joustavaa liittymissopimusta, jos se on teknisesti mahdollista.

3. Jos hankkeen toteuttaja hylkää 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun sopimusehdotuksen, verkonhaltijan on tarvittaessa perustelluista turvallisuussyistä tai järjestelmän komponenttien teknisen yhteensopimattomuuden vuoksi ehdotettava vaihtoehtoista verkkoliitännästä tai vaihtoehtoista alustavaa päivämäärää verkkoon liittämiseksi tai, jos kumpikaan ei ole mahdollinen, hylättävä liitännäpyyntö.

2 artikla

Direktiivin (EU) 2019/944 muuttaminen

Muutetaan direktiivi (EU) 2019/944 seuraavasti:

- 1) Korvataan 8 artikla seuraavasti:

”

8 artikla

Lupamenettely

1. Silloin, kun sähkön siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurien tai niihin liittyvien laitteiden rakentamiseen tai käyttöön tai uuden tuotantokapasiteetin rakentamiseen vaaditaan lupa, kuten toimilupa, lupa, suostumus tai hyväksyntä, jäsenvaltion tai sen nimeämän toimivaltaisen viranomaisen on myönnettävä tällainen lupa 2–14 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää lupia samoin perustein myös sähkön toimittajille ja tukkuasiakkaille.
2. Jäsenvaltioiden, jotka panevat täytäntöön lupajärjestelmän, on
 - a) vahvistettava puolueettomat ja syrjimättömät perusteet sekä avoimet menettelyt, jotka jokaisen uuden tuotantokapasiteetin sekä siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin rakentamista ja/tai käyttöä koskevaa lupaa hakevan yrityksen on täytettävä;

- b) julkaistava lupien myöntämisperusteet ja -menettelyt;
- c) varmistettava, että tällaisen tuotantokapasiteetin ja infrastruktuurin tai niihin liittyvien laitteiden lupamenettelyissä otetaan tarvittaessa huomioon hankkeen merkitys sähkön ja uusiutuvien energialähteiden sisämarkkinoiden kannalta;
- d) varmistettava, että lupamenettelyissä otetaan huomioon, onko neuvoston direktiivin 92/43/EY²⁰ ja direktiivien 2000/60/EY,²¹ 2001/42/EY²², 2009/147/EY²³ ja 2011/92/EU²⁴ mukaisten arviointien suorittaminen tarpeellista vai ei;
- e) varmistettava, että pienimuotoista ja/tai hajautettua tuotanto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuria varten on erityisiä, yksinkertaistettuja ja virtaviivaistettuja lupamenettelyjä, joissa otetaan huomioon kyseisen infrastruktuurin rajoitettu koko ja mahdollinen vaikutus;
- f) varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut kansalliset toimivaltaiset viranomaiset, mukaan lukien suunnitteluviranomaiset, jotka voivat suositella muutoksia, laativat ja tarkistavat näitä erityisiä lupamenettelyjä koskevat ohjeet;

²⁰ Neuvoston direktiivi 92/43/EY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta ([EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista ([EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/42/EY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2001, tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta ([EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista ([EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

- g) varmistettava, että kaikki päätökset saatetaan julkisesti saataville;
- h) varmistettava, että hakijoille ilmoitetaan luvan epäämisen syyt. Niiden on myös varmistettava, että nämä syyt ovat puolueettomia, syrjimättömiä, aiheellisia ja asianmukaisesti perusteltuja ja että hakijoilla on mahdollisuus hakea muutosta päätökseen;
- i) varmistettava, että toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on riittävät tekniset, taloudelliset ja henkilöresurssit luvan myöntämistä koskevan päätöksen tekemiseen sovellettavissa määräajoissa.

3. Jos jäsenvaltiot panevat täytäntöön sähkön siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuuria koskevan lupajärjestelmän, niiden on myös

- a) varmistettava siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin lupajärjestelmän yhdenmukaisuus 32 artiklan mukaisesti hyväksytyn jakeluverkon kehittämissuunnitelman ja 51 artiklan mukaisesti hyväksytyn siirtoverkon kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman kanssa;
- b) varmistettava, että lupamenettelyjen, mukaan lukien kaikki toimivaltaisten viranomaisten asiaankuuluvat menettelyt, kesto ei ylitä kahta vuotta, paitsi jos se on asianmukaisesti perusteltua, jolloin kesto voidaan pidentää enintään 30 kuukaudella;
- c) varmistettava, että siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin hyväksyminen katsotaan uusiutuvien energiavarojen integroimisen sekä ilmasto- ja energiatavoitteiden ja ilmastoneutraaliutta koskevan tavoitteen saavuttamisen kannalta keskeiseksi.

Jäsenvaltiot voivat säätää, että jos toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta tai muilta tahoilta ei saada vastausta b kohdassa säädetyssä määräajassa, kyseiset hallinnolliset välivaiheet katsotaan hyväksytyiksi, paitsi jos on kyse ympäristöä koskevista päätöksistä, ellei niiden oikeusjärjestelmässä säädetä tällaisesta mahdollisuudesta, jonka on oltava nimenomainen.

Kaikki päätökset on asetettava julkisesti saataville sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden on asetettava tai nimettävä siirto- tai jakeluverkonhaltijoille yksi tai useampi yhteyspiste. Näiden yhteyspisteiden on annettava hakijan pyynnöstä ja maksutta hakijalle neuvoja koko lupamenettelyn ajan ja helpotettava koko lupamenettelyä 1 kohdassa tarkoitettujen toimintojen osalta siihen saakka, kunnes vastuuviranomaiset ilmoittavat luvan myöntämisestä menettelyn päätteeksi. Hakijan ei tarvitse koko prosessin aikana olla yhteydessä useampaan kuin yhteen yhteyspisteeseen.

Yhteyspisteinä voivat olla asetuksen (EU) 2022/869 8 artiklassa tarkoitetut kansalliset toimivaltaiset viranomaiset tai direktiivin (EU) 2018/2001 16 artiklassa tarkoitetut yhteyspisteet.

5. Jos jäsenvaltiot panevat täytäntöön sähkön siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuuria koskevan lupajärjestelmän, niiden on varmistettava, että jos hakemuksista puuttuu menettelyyn tarvittavia tutkimuksia, selvityksiä ja asiakirjoja, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset pyytävät jälkeinpäin, kolmen kuukauden kuluessa hakemuksesta, yhteistyössä muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa hankkeen toteuttajalta tarvittavat asiakirjat ja määrittävät niiden laajuuden ja yksityiskohtaisuuden. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on hankkeen toteuttajalle ilmoittaessaan vahvistettava, koskevatko 10 kohdan mukaiset olettamet hanketta. Pyydettyään tarvittavat asiakirjat toimivaltainen viranomainen tai mikään muu asianomainen viranomainen ei saa pyytää lisätietoja, tutkimuksia, selvityksiä eikä arviointeja paitsi sellaisissa tapauksissa, joissa hankkeessa tai sen ympäristössä on tapahtunut olennainen muutos, jonka vuoksi alkuperäiset perusteet, joihin määritykset perustuivat, eivät enää ole asianmukaisia, tai joissa olisi muutoin mahdotonta tehdä myönteistä päätöstä saatavilla olevien tietojen perusteella. Tällaisissa tapauksissa kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on perusteltava hankkeen toteuttajalle asianmukaisesti, miksi lisätietoja pyydetään.

6. Tämän artiklan 3 kohdassa vahvistetun määräajan soveltaminen ei vaikuta voimassa olevan unionin ympäristö- ja energialainsäädännön, mukaan lukien direktiivi (EU) 2018/2001, mukaisiin velvoitteisiin, kanteiden nostamiseen, oikeussuojakeinoihin ja muihin menettelyihin tuomioistuimissa eikä vaihtoehtoisin riitojenratkaisumenettelyihin, mukaan lukien valitusmenettelyt sekä menettelyt ja muutoksenhaku tuomioistuinten ulkopuolella, ja niitä voidaan jatkaa enintään tällaisten menettelyjen keston verran.
7. Tätä artiklaa sovelletaan vaikuttamatta asetuksen (EU) 2022/869 7–10 artiklaan ja direktiivin (EU) 2018/2001 15 artiklaan ja 15 b–17 artiklaan.
8. Kunnes ilmastoneutraalius on saavutettu, jäsenvaltioiden on varmistettava, että siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin suunnittelun, rakentamisen ja käytön katsotaan 1 kohdassa tarkoitettujen lupamenettelyjen yhteydessä olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaista ja palvelevan kansanterveyttä ja turvallisuutta, kun oikeudellisia etuja punnitaan yksittäistapauksissa direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan c alakohdan, direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdan ja direktiivin 2009/147/EY 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamiseksi.

Kunnes ilmastoneutraalius on saavutettu, jäsenvaltioiden on varmistettava, että siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin suunnittelun, rakentamisen ja käytön katsotaan lupamenettelyjen yhteydessä olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaista, ja tällaisille tapauksille annetaan etusija punnittaessa muita kuin tässä kohdassa tarkoitettuja oikeudellisia etuja. Jäsenvaltiot voivat sulkea pois tämän oletaman soveltamisen suojellakseen kulttuuriperintöä yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistavien oikeudellisten perusteiden perusteella.

9. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2011/92/EU 2 artiklan 1 kohdassa, 4 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklan 2 kohdassa sekä liitteessä I olevassa 20 kohdassa ja liitteessä II olevan 3 kohdan b alakohdassa säädetään, ja poiketen siitä, mitä direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 kohdassa säädetään, kunnes ilmastoneutraalius on saavutettu, jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltainen viranomainen voi perustelluissa olosuhteissa, myös silloin, kun tämä on tarpeen sähköjärjestelmäinfrastruktuurin käyttöönoton nopeuttamiseksi ilmastoneutraaliutta ja uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi, vapauttaa nykyisen siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin sellaisen kunnostamisen, nykyaikaistamisen tai päivittämisen, johon ei tarvita merkittävästi lisätilaa ja joka on alkuperäisen laitoksen osalta vahvistettujen sovellettavien ympäristöhaittojen lieventämistoimenpiteiden mukainen,
- a) direktiivin 2011/92/EU 2 artiklan 1 kohdan ja 4 kohdan 2 kohdan mukaisesta ympäristövaikutusten arvioinnista;
 - b) direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 kohdan mukaisesta Natura 2000 -alueisiin kohdistuvien vaikutusten asianmukaisesta arvioinnista;
 - c) direktiivin 92/43/ETY 12 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 2009/147/EY 5 artiklan mukaisesta lajien suojeluun kohdistuvien vaikutusten arvioinnista;
 - d) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 5 artiklan mukaisesta seulonnasta.

Näitä poikkeuksia ei sovelleta olemassa olevan siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin kunnostamiseen, nykyaikaistamiseen tai päivittämiseen eikä sellaisen uuden jakeluverkkoinfrastruktuurin tai siihen liittyvien laitteiden rakentamiseen, jolla direktiivin 2011/92/EU 7 artiklan mukaisesti on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia toisessa jäsenvaltiossa.

Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän alakohdan soveltamista Natura 2000 -alueilla ja muilla kansallisten suojelujärjestelmien mukaisesti nimetyillä alueilla sekä kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelualueilla.

10. Jäsenvaltiot voivat perustelluissa olosuhteissa soveltaa 9 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia myös uuden jakeluinfrastruktuurin tai siihen liittyvien laitteiden rakentamiseen edellyttäen, että asianomaiselle hankkeelle on tehty direktiivin 2011/92/EY 4 artiklan 2 kohdan mukainen seulonta, jolla toimivaltainen kansallinen viranomainen on varmistanut, että hankkeella ei todennäköisesti ole merkittäviä ympäristövaikutuksia, erityisesti kun otetaan huomioon hankkeen toteuttamisalueen, kuten kaupunkialueiden ja tiiviisti rakennettujen alueiden, erityispiirteet.

Näitä poikkeuksia ei sovelleta sellaisen uuden jakeluinfrastruktuurin tai siihen liittyvien laitteiden rakentamiseen, jolla direktiivin 2011/92/EU 7 artiklan mukaisesti on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia toisessa jäsenvaltiossa.

Jos ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettussa seulonnassa havaitaan todennäköinen merkittävä ympäristövaikutus, toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava hankkeen toteuttajalle 45 päivän kuluessa hakemuksesta, että 9 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettu arviointi on tarpeen.

Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän alakohdan soveltamista Natura 2000 -alueilla ja muilla kansallisten suojelujärjestelmien mukaisesti nimetyillä alueilla sekä kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelualueilla.

11. Siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin suunnittelun, rakentamisen ja käytön oletetaan vähentävän osaltaan tyyppipäästöjä pitkällä aikavälillä, eikä niiden osalta edellytetä tyyppipäästöjen arviointia arvioinnissa, joka voidaan tehdä neuvoston direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan mukaisesti.
12. Olemassa olevan siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin laajentamista, kunnostamista, nykyaikaistamista tai päivittämistä koskevaa hanketta koskeva direktiivin 2011/92/EU mukainen ympäristövaikutusten arviointi ja tarvittaessa direktiivin 92/43/ETY mukainen asianmukainen arviointi on rajoitettava koskemaan muutosten tai laajennusten mahdollisia vaikutuksia verrattuna alkuperäiseen siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuuriin.
- 12 a) Jäsenvaltiot voivat vapauttaa sähkön siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 1 kohdan soveltamisesta johtuvista velvoitteista, paitsi jos ja siinä määrin kuin se on tarpeen juomaveden tai kivennäisveden tuotantoon käytettävän veden suojelemiseksi, kun kyseessä ovat
 - a) vesimuodostumat direktiivin 2000/60/EY 7 artiklan 3 kohdan mukaisilla erityissuojelualueilla,
 - b) vesimuodostumat alueilla, jotka on määritelty ihmisten käyttöön tarkoitetuksi vedeksi direktiivin (EU) 2020/2184 8 artiklan mukaisesti,
 - c) vesimuodostumat luontaisten kivennäisvesien saamiseksi maaperästä direktiivin 2009/54/EY mukaisesti.

- 12 b) Voidaan katsoa, että direktiivin (EU) 2025/2360 12 artiklassa ei aseteta vaatimuksia, jotka koskevat siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuuria.
- 12 c) On katsottava, että direktiivin 2008/56/EY 1 ja 5 artiklassa ei aseteta vaatimuksia hankekohtaisille arvioinneille, jotka koskevat siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin tai merituulipuistojen lupamenettelyjä; tämä säännös ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta ottaa käyttöön tai pitää voimassa tiukempia vaatimuksia.
13. Jäsenvaltiot voivat perustaa digitaalisen alustan tai siihen yhteydessä olevia alustoja, joilla hallinnoidaan 1 kohdassa tarkoitettuja hakemuksia, niihin liittyviä prosesseja, vireillä olevia päätöksiä ja tehtyjä päätöksiä helposti saatavilla olevassa muodossa.

Tällaisella alustalla tai tällaisilla alustoilla voidaan tarjota pääsy asiaankuuluviin ympäristötietoihin ja geologisiin tietoihin sekä päätöksiin, jotka ovat saatavilla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa keskitetyssä digitaaliseen paikkatietojärjestelmään perustuvassa portaalissa.”;

- 2) Lisätään 8 a artikla seuraavasti:

”8 a artikla

Vaihtoehtoisten tai tyydyttävien ratkaisujen puuttuminen ja korvaavien toimenpiteiden toteuttaminen

14. Kun arvioidaan, onko sähkön siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuria ja niihin liittyviä laitteita koskeville hankkeille olemassa tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan, direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdan d alakohdan ja direktiivin 2009/147/EY 9 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi, ehdon, jonka mukaan ei ole olemassa tyydyttäviä vaihtoehtoja, on täytyttävä, jos ei ole olemassa sellaisia tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja, joilla voitaisiin saavuttaa sama tarkasteltavana olevan hankkeen tavoite siltä osin kuin on kyse saman kapasiteetin kehittämisestä saman teknologian avulla samassa tai samankaltaisessa aikataulussa ja aiheuttamatta merkittävästi korkeampia kustannuksia.
15. Kun jäsenvaltiot toteuttavat sähkön siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuria ja niihin liittyviä laitteita koskeviin hankkeisiin liittyviä korvaavia toimenpiteitä, mukaan lukien rahalliset korvaukset, jos ne ovat sallittuja kansallisen lainsäädännön mukaisesti, direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan soveltamiseksi, ne voivat sallia tällaisten korvaavien toimenpiteiden toteuttamisen samanaikaisesti hankkeen toteutuksen kanssa, jos voidaan kohtuudella osoittaa, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta peruuttamattomasti alueen rakenteen ja toimintojen säilyttämisen kannalta välttämättömiin ekologisiin prosesseihin eikä vaaranna Natura 2000 -verkoston yleistä yhtenäisyyttä ennen korvaavien toimenpiteiden toteuttamista. Jäsenvaltiot voivat sallia näiden korvaavien toimenpiteiden mukauttamisen ajan mittaan ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti sen mukaan, odotetaanko merkittävien kielteisten vaikutusten ilmenevän lyhyellä, keskipitkällä vai pitkällä aikavälillä.”

3) Lisätään 38 artiklaan kohta seuraavasti:

5. Sen estämättä, mitä 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot tai, jos niin on säädetty, sääntelyviranomaiset voivat päättää, että pienten suljettujen jakeluverkkojen haltijoita, jotka jakavat yli 90 prosenttia sähköstä verkon omistajalle tai haltijalle ja siihen omistussuhteessa oleville yrityksille ja lisäksi toimittavat sähköä alle 20 asiakkaalle, tai kotitalouksien verkkojen haltijoita, jotka jakavat sähköä alle 100 kotitaloudelle, ei pidetä tämän direktiivin mukaisina jakeluverkonhaltijoina. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 4 artiklan mukaiset asiakkaiden oikeudet, 6 artiklan mukaiset verkkoinfrastruktuuriin pääsyä koskevat lähioikeudet, kuten avoimuus, oikeasuhteisuus ja syrjimättömyys, III luvun mukaiset kuluttajien oikeudet, mukaan lukien 21 artikla siinä määrin kuin sähköä toimitetaan kotitalouksille, sekä asetuksen (EU) 2019/943 31 artiklan 1 ja 2 kohdan, 33 artiklan 1 kohdan, 37 artiklan ja 5 artiklan mukaiset velvoitteet säilytetään. Vapautukset eivät saa johtaa verkkokustannusten suhteettomaan siirtymiseen vapautuksen piiriin kuulumattomien verkkoasiakkaiden asiakkaille tai verkon turvallisuuteen tai joustojärjestelmien kehittämiseen kohdistuviin kielteisiin vaikutuksiin. Tässä kohdassa säädetyn vapautuksen mukaisesta toiminnasta on ilmoitettava sääntelyviranomaisille, joiden on tarvittaessa seurattava tämän kohdan mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia ja valvottava niiden toteutumista.

Lisätään 2 artiklaan määritelmä seuraavasti:

”29 a) ’kotitalousverkolla’ järjestelmää, jossa jaetaan paikallisesti tuotettua sähköä yhteen tai useampaan rakennukseen rajatulla alueella, jota käytetään pääasiassa asuinkäyttötarkoituksiin.”;

3) Lisätään 40 a artikla seuraavasti:

”40 a artikla

Verkon kehittäminen ja toimivalta tehdä investointipäätöksiä

1. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on kaikkia asianomaisia sidosryhmiä 2 kohdan c alakohdan mukaisesti kuultuaan toimitettava vähintään joka toinen vuosi sääntelyviranomaiselle tai muulle viranomaiselle, jos jäsenvaltio on nimennyt tätä tarkoitusta varten toisen toimivaltaisen viranomaisen, kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma, joka perustuu nykyisiin ja ennakoituihin toimituksiin ja kysyntään. Tähän verkon kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä tehokkaita toimenpiteitä, joilla varmistetaan verkon riittävyys ja toimitusvarmuus. Siirtoverkonhaltijan on julkaistava kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma verkkosivustollaan.

Jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan maakaasua, vetyä ja sähköä koskevien kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien koordinoitua suunnitteluvaihetta.

2. Kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa on erityisesti
- a) ilmoitettava markkinaosapuolille ne pääasialliset siirtoinfrastruktuurit, joita on rakennettava tai parannettava seuraavien kymmenen ja seuraavien viidentoista vuoden aikana ottaen huomioon ennakoivien investointien mahdollisuudet vastata tuleviin verkon tarpeisiin;
 - b) harkittava fossiilittoman joustavuuden käyttöä asetuksen (EU) 2019/943 mukaisesti, johdottomia ratkaisuja asetuksen (EU) [asiakirjalla COM(2025)xxxx tehdyn ehdotuksen mukaisesti annettavan TEN-E asetuksen] mukaisesti ja muita järjestelmän laajentamisen vaihtoehtoja;
 - c) käytettävä perustana Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1788²⁵ 55 artiklan mukaisesti joka toinen vuosi laadittua yhteistä skenaariota, jonka on oltava yhdenmukainen asetuksen (EU) [asiakirjalla COM(2025)xxxx tehdyn ehdotuksen mukaisesti annettavan TEN-E asetuksen] 11 artiklan mukaisesti kehitetyn keskiskenaarion kanssa. Asetuksen (EU) [asiakirjalla COM(2025)xxxx tehdyn ehdotuksen mukaisesti annettavan TEN-E asetuksen] 11 artiklan mukaisesti laadittuja herkkyysanalyysseja ja muita skenaarioita tai herkkyyskiä voidaan myös harkita paremmin tietoon perustuvien investointipäätösten tekemiseksi.

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1788, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, direktiivin (EU) 2023/1791 muuttamisesta ja direktiivin 2009/73/EY kumoamisesta ([EUVL L, 2024/1788, 15.7.2024](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

- d) oltava linjassa yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman ja sen päivitysten kanssa, otettava huomioon asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti toimitettujen yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien nykytilanne, oltava johdonmukaisia direktiivissä (EU) 2018/2001 asetettujen tavoitteiden kanssa, seurattava direktiivin (EU) 2023/1791 27 artiklan mukaista energiatehokkuus etusijalle -periaatteen soveltamista ja tuettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119²⁶ 2 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklan 1 kohdassa vahvistettua ilmastoneutraaliustavoitetta;
 - e) mainittava kaikki jo päätetyt investoinnit ja uudet investoinnit, jotka on tehtävä seuraavien kolmen vuoden aikana;
 - f) vahvistettava määräaika kaikille investointihankkeille.
3. Uusiin infrastruktuurihankkeisiin on liitettävä selvitys siitä, miten johdottomat ratkaisut, fossiilittomat joustoresurssit tai muut järjestelmän laajentamisen vaihtoehdot on otettu huomioon.
4. Siirtoverkonhaltijan on kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa laatiessaan otettava täysimääräisesti huomioon mahdollisuus käyttää kulutusjoustoja, energiavarastoja tai muita resursseja vaihtoehtoina järjestelmän laajentamiselle sekä odotettu kulutus, muiden maiden kanssa käytävä kauppa ja unionin laajuisia ja alueellisia verkkoja koskevat investointisuunnitelmat.

²⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

5. Sääntelyviranomaisen tai muun viranomaisen, jos jäsenvaltio on nimennyt toisen toimivaltaisen viranomaisen tätä tarkoitusta varten, on varmistettava, että kaikkia tosiasiallisia tai mahdollisia verkon käyttäjiä kymmenvuotisesta verkon kehittämissuunnitelmasta kuullaan julkisella ja avoimella tavalla. Henkilöitä tai yrityksiä, jotka väittävät olevansa mahdollisia verkon käyttäjiä, voidaan vaatia perustelemaan väitteensä. Sääntelyviranomaisen tai muun viranomaisen, jos jäsenvaltio on nimennyt toisen toimivaltaisen viranomaisen tätä tarkoitusta varten, on julkaistava kuulemisprosessin tulokset erityisesti mahdollisten investointitarpeiden osalta.
6. Sääntelyviranomaisen tai muun viranomaisen, jos jäsenvaltio on nimennyt toisen toimivaltaisen viranomaisen tätä tarkoitusta varten, on hyväksyttävä kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma tai pyydettyä sen muuttamista ja tarkasteltava, kattaako kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma kaikki kuulemisprosessissa esille tulleet investointitarpeet ja onko se johdonmukainen asetuksen (EU) 2019/943 30 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun ei-sitovan unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman ("unionin laajuinen verkon kehittämissuunnitelma"), kanssa. Jos suunnitelman johdonmukaisuutta unionin laajuisen verkon kehittämissuunnitelman kanssa epäillään, sääntelyviranomaisen on neuvoteltava ACERin kanssa. Sääntelyviranomaisen tai muu viranomaisen, jos jäsenvaltio on nimennyt toisen toimivaltaisen viranomaisen tätä tarkoitusta varten, voi vaatia siirtoverkonhaltijaa muuttamaan kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaansa.
- Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on tarkasteltava kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman johdonmukaisuutta asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti toimitetun kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman kanssa.
7. Sääntelyviranomaisen tai muun viranomaisen, jos jäsenvaltio on nimennyt toisen toimivaltaisen viranomaisen tätä tarkoitusta varten, on seurattava ja arvioitava kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman täytäntöönpanoa.

8. Jos kyseessä ei ole ylivoimainen este ja riippumaton järjestelmävastaava tai riippumaton siirtoverkonhaltija ei tee investointia, joka kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman mukaan olisi pitänyt tehdä seuraavien kolmen vuoden kuluessa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomainen on velvollinen toteuttamaan ainakin yhden seuraavista toimenpiteistä sen varmistamiseksi, että kyseessä oleva investointi tehdään, jos tällä investoinnilla on vielä merkitystä viimeisimmän kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman perusteella:
- a) siirtoverkonhaltija velvoitetaan tekemään kyseessä olevat investoinnit;
 - b) kaikille investoijille avoin tarjouskilpailu järjestetään kyseessä olevasta investoinnista; tai
 - c) siirtoverkonhaltija velvoitetaan hyväksymään pääoman korotus tarvittavien investointien rahoittamiseksi ja sallimaan riippumattomien investoijien osallistuminen pääoman merkitsemiseen.
9. Jos sääntelyviranomainen on käyttänyt 8 kohdan b alakohdan mukaista toimivaltaansa, se voi velvoittaa siirtoverkonhaltijan hyväksymään yhden tai useita seuraavista:
- a) jonkin kolmannen osapuolen suorittama rahoitus;
 - b) jonkin kolmannen osapuolen suorittama rakentaminen;
 - c) asianomaisen uuden omaisuuden hankkiminen;
 - d) asianomaisen uuden omaisuuden käyttäminen.

Siirtoverkonhaltijan on annettava investoijille kaikki investoinnin tekemiseksi tarvittavat tiedot, liitettävä uusia kohteita siirtoverkkoon ja yleisesti pyrittävä helpottamaan investointihankkeen täytäntöönpanoa parhaalla mahdollisella tavalla.

Sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä asiaankuuluvat rahoitusjärjestelyt.

10. Jos sääntelyviranomainen on käyttänyt 8 kohdan mukaista toimivaltaansa, asiaankuuluvan tariffisääntelyn on katettava kyseessä olevien investointien kustannukset.”;
- 4) Kumotaan 51 artikla.

3 artikla

Direktiivin (EU) 2024/1788 muuttaminen

Muutetaan direktiivi (EU) 2024/1788 seuraavasti:

- 1) Muutetaan 8 artikla seuraavasti:

- a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

- ”1. Silloin kun maakaasun käsittelylaitosten, vedyntuotantolaitosten ja vetyjärjestelmäinfrastruktuurin rakentamiseen tai käyttöön vaaditaan lupa, kuten toimilupa, lupa, suostumus tai hyväksyntä, jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset myöntävät 2–11 ja 16 kohdan mukaisesti lupia tällaisten laitosten, infrastruktuurin, putkistojen tai niihin liittyvien laitteiden rakentamiseen tai käyttöön alueellaan. Jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää lupia samoin perustein myös maakaasun ja vedyn toimittajille ja tukkuasiakkaille.”;

- b) Lisätään 5 a–5 d kohta seuraavasti:

- ”5 a. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos hakemuksista puuttuu menettelyyn tarvittavia tutkimuksia, selvityksiä tai asiakirjoja, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset pyytävät kolmen kuukauden kuluessa hakemuksesta yhteistyössä muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa toteuttajalta tarvittavat materiaalit ja ilmoittavat niiden laajuuden ja yksityiskohtaisuuden asteen.

Pyydettyään tarvittavat asiakirjat toimivaltainen viranomainen tai mikään muu asianomainen viranomainen ei saa pyytää lisätietoja, tutkimuksia, selvityksiä eikä arviointeja paitsi sellaisissa tapauksissa, joissa hankkeessa tai sen ympäristössä on tapahtunut olennainen muutos, jonka vuoksi alkuperäiset perusteet, joihin määritykset perustuivat, eivät enää ole asianmukaisia, tai joissa olisi muutoin mahdotonta tehdä myönteistä päätöstä saatavilla olevien tietojen perusteella tai jos on olemassa turvallisuusongelmia, jotka edellyttävät lisätietoja. Tällaisissa tapauksissa kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on perusteltava hankkeen toteuttajalle asianmukaisesti, miksi lisätietoja pyydetään.

- 5 b. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on riittävät tekniset, taloudelliset ja henkilöresurssit luvan myöntämistä koskevan päätöksen tekemiseen 5 kohdassa säädetyssä määräajassa.

- 5 c. Jäsenvaltiot voivat säätää, että jos toimivaltaisilta viranomaisilta tai yksiköiltä ei vedyntuotantolaitoksia ja vetyjärjestelmäinfrastruktuuria koskevassa 1 kohdassa tarkoitettussa lupamenettelyssä saada vastausta 5 kohdassa tarkoitettussa määräajassa, kyseiset hallinnolliset välivaiheet katsotaan hyväksytyiksi, paitsi jos on kyse ympäristöä koskevista päätöksistä, ellei niiden oikeusjärjestelmässä säädetä tällaisesta mahdollisuudesta, jonka on oltava nimenomainen.
- 5 d. Kaikki päätökset on asetettava julkisesti saataville sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.”;
- b a) Lisätään 6 kohtaan alakohta seuraavasti:
- ”6 a. Vedyn siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin suunnittelun, rakentamisen ja käytön oletetaan vähentävän osaltaan tyyppipäästöjä pitkällä aikavälillä, eikä niiden osalta edellytetä tyyppipäästöjen arviointia arvioinnissa, joka voidaan tehdä neuvoston direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan mukaisesti.”;
- c) Lisätään 8 kohtaan alakohta seuraavasti:
- ”Yhteyspisteinä voivat olla asetuksen (EU) 2022/869 8 artiklassa tarkoitetut kansalliset toimivaltaiset viranomaiset tai direktiivin (EU) 2018/2001 16 artiklassa määritellyt yhteyspisteet.”;

d) Lisätään 16 kohta seuraavasti:

”16. Jäsenvaltiot voivat perustaa digitaalisen alustan tai siihen yhteydessä olevia alustoja, joilla hallinnoidaan 1 kohdassa tarkoitettuja hakemuksia, niihin liittyviä prosesseja, vireillä olevia päätöksiä ja tehtyjä päätöksiä helposti saatavilla olevassa muodossa. Tällaisella alustalla tai tällaisilla alustoilla voidaan tarjota pääsy asiaankuuluviin ympäristötietoihin ja geologisiin tietoihin sekä päätöksiin, jotka ovat saatavilla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa keskitetyssä digitaaliseen paikkatietojärjestelmään perustuvassa portaalissa.”

4 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään kahden vuoden kuluttua sen antamisen jälkeen. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Kyseisissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

5 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

6 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja